Hazreti
MUHAMMED MUSTAFA
Mısır Âyan Meclisi Reisi ve eski Maarif Nazırı Hüseyin Heykel tarafından arapçası yazılan ve Ömer Rıza Doğrul tarafından birçok izahlar ve haşiyeler ilâvesile tercüme edilen bu büyük eser çıkmıştır. Tanesi cildli olarak 6 liradır.
AHMED HALİD KİTABEVİ

Cumhuriyet

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298, İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290

22 inci yıl Sayı: 7494

Cuma 29 Haziran 1945

Filozof RIZA TEVFİK
ÖMER HAYYAM
Ömer Hayyama aid şimdiye kadar neşredilmiş birçok vesikalarla rubailerin en doğru tercümelerini bu eserde bulacaksınız.
Tanesi cildli olarak 350 kuruştur.
AHMED HALİD KİTABEVİ

Büyük kaybımız

"Cumhuriyet„ sahib ve Başmuharriri Yunus Nadi Abalıoğlu dün Cenevrede vefat etti

Onun ölümile memleket büyük bir evlâdını, Türk inkılâbı en mümtaz bir hizmetkârını, Türk basını 45 yıllık üstadını, Türk irfanı da en kıymetli bir rüknünü kaybetmiş bulunuyor

Cumhuriyet ailesi ve onunla birlikte memleket basını ve bütün memleket çok acı, telâfi edilmez bir kayba uğramıştır. Dün gece geç vakit Cenevreden aldığımız bir telgraf haberine göre Cumhuriyet'in müessisi, sahib ve Başmuharriri Yunus Nadi Abalıoğlu dün Allahın rahmetine kavuşmuş, aziz ailesini Cumhuriyet müesseselerini öksüz bırakmıştır.

Merhum Yunus Nadi, mühim bir takım hastalıklarından tedavi edilmek üzere evvelâ Peşteye gitmiş, burada çok iyi neticeler aldıktan sonra dönmüş ise de hastalığın yeniden nüksetmesi üzerine, harb hali dolayısile bir çok güçlüklerle savaşarak Cenevreye gitmiş, orada imkânın müsaid olduğu en geniş ihtimamla tedavi görmüş ve bu tedavinin muvaffak olması üzerine nekahet devrini doktorlarının nezareti altında geçirmek üzere Cenevrede kalmıştır. Gönderdiği bütün telgraflar çok yakın bir zamanda aramıza döneceğini ve eskisi gibi çalışmalarına başlıyacağını müjdelemekte, hepimiz onun bir an evvel Cumhuriyet'in sinesine dönerek bilgisinin bütün derinliği, tecrübesinin bütün olgunluğu ve babalığının bütün şefkatile müessesesini kucaklamasını beklemekte idik.

İntizarımızı tam gerçekleşmesini umduğumuz anda, aziz hayat arkadaşının hepimizi matem garkeden telgrafile karşılaşmış ve ölümün bu umulmıyan müthiş darbesi karşısında ne yapacağımızı şaşırıp kalmış bulunuyoruz. Zaten ölüm, ümidlerin şahlandığı anda kanadının bir darbesile her şeyi altüst eden korkunc muamma değil mi?

Yunus Nadi, on beş ay evvel, İstanbuldan ayrıldığı zaman, bütün hayatiyetini bütün kuvvetini ve bütün neşesini muhafaza etmekte, uğradığı sıhhî arızaya galebe çalarak çalışma odasına döneceğine ve kırk yıl uğraştığı millî meselelerle dünya meselelerine yeniden ışık serpeceğine bütün varlığile inanıyordu. Bütün müessese de aynı kanaati beslediği için kısa bir müddet önce odası yeniden düzeltilmiş ve onun tekrar çalışması için her şey yapılmıştı. İşte tam bu sırada Cenevreden gelen telgraf, merhum üstadın inanını da, Cumhuriyet müessesesinin kanaatini de zirüzeber etmiş, onun çalışma odasına girmek üzere değil, fakat vatan toprağının bir köşesinde ebediyen dinlenmek için geri dönmesini temin edecek hazırlıklar yapılmasına saik olmuştur.

* * *

Merhum üstad Yunus Nadi 1880 de Fethiye kasabasında doğmuştur. Abalızade Hacı Halil Efendinin oğludur. Ilk tahsilinden sonra Rodosa gitmiş, merhum Ahmed Mithat ve merhum Ebüzziyanın Rodosta sürgün oldukları sırada ileri bir zihniyetle kurdukları Süleymaniye medresesinde okumuş, bu medreseyi bitirdikten sonra Istanbula gelerek bir müddet Galatasaray lisesine ve hukuk mektebine devam etmiştir.

Gazetecilik ve muharrirlik hayatına atılışı 1900 senesinden başladığına göre bu hayatı 45 sene kadar devam etmiş bulunuyor. Onun gazetecilik hayatına atılması üzerine Abdülhamidin istibdadile savaşa girmesi adeta bir olduğundan 1901 de Istibdad aleyhinde çalışan gizli bir cemiyete katılmak suçile üç sene hapse mahkûm edilmiş ve Midilli kalesine gönderilmişti. Bu müddeti burada geçiren Yunus Nadi, daha sonra memleketine dönmüş ve 1908 de Meşrutiyetin ilânına kadar orada kalmıştır.

1908 de Meşrutiyetin ilânı üzerine Istanbula gelen Yunus Nadi Ikdam ve Tasviri Efkâr gazetelerinde muharrirlik etmiş, Tasviri Efkâr'ın Yazı Işleri Müdürlüğünü yaparak memleket gazeteciliğine bir çok yeniliklerini girmesine saik olmuştur. 1910 da Selânikte çıkan Rumeli gazetesinin başmuharrirliğini yapan merhum, Meşrutiyetin ikinci seçim devresinde Aydın meb'usu olmuş ve Tasviri Efkârın başmuharrirliğini de deruhte etmiştir.

* * *

Birinci dünya harbinin sonuna kadar bu vazifeleri ifa eden Yunus Nadi, meş'um mütarekeden önce «Yeni Gün» ü kurmuş ve bunu bir müddet İstanbulda çıkarmağa muvaffak olmuş ise de, işgal devletlerinin aman vermiyen takibatı karşısında düşman eline düşmemek için ve memlekete daima faydalı olmak arzusile bir müddet gizlenmiş, daha sonra ilk fırsatta Anadoluya geçerek millî hareketi kuranlarla elele vermiş ve ilk fırsatta Yeni Gün'ü Anadoluda kurarak orada millî hareketin dili halinde neşre başlamış, sonuna kadar millî savaşımızı desteklemiş, heyecanlandırmış, bütün kafasile ve ruhile beslemiştir. Kendisi bütün bu devrede Büyük Millet Meclisi üyelerindendi ve memleketin bütün savaş ve kurtuluş hızını kalemile canlandıran bir varlıktı.

Yunus Nadi, zerre kadar yorulmadan senelerce çalışmış, her mahrumiyete ve her yoksulluğa katlanarak yokluktan varlık yaratmağa uğraşmış, memleketin sesini yükselttikçe yükseltmiş, Atatürkün «Düşmanı harimi ismetimizde boğacağız» sözünü temel tutarak her gün bu sayhayı ufuklarda çınlata çınlata en nihayet onun gerçekleştiğini görerek, bütün Türk milletile birlikte bahtiyar olmuştur.

* * *

Türk milletinin Kurtuluş Savaşı bitmiş ve inkılâb savaşı başlamıştı.

Yunus Nadi, inkılâb savaşına da kurtuluş savaşı kadar önem verdiği ve ikisinin birbirini tekmilleştirdiğini bildiği için daha büyük bir sancak açarak bu yeni savaşa iştirak etmek istemiş ve onun için 7 mayıs 1924 günü İstanbulda «Cumhuriyet» i neşre başlamıştır. «Cumhuriyet» bir taraftan Türk inkılâbının aydınlığını yayıyor. Türk milletinin birliğini korumak ve sağlamlamak için çalışıyor, diğer taraftan da Türk gazeteciliğini hamle hamle yükseltiyor ve ona eşi görülmemiş feyizler ve terakkiler sağlıyordu.

Yunus Nadi bir taraftan Büyük Millet Meclisinde teşrii vazifelerini, diğer taraftan Cumhuriyetin başyazarlığını gıptaya değer bir intizam ve ciddiyetle yapmış, dünyanın bütün büyük meselelerini yerli yerinde incelemek için seyahatler etmiş, gazetesine milletlerarası haysiyet ve değer vermeğe muvaffak olmuş; sözü saygı görür, mütaleasına kıymet verilir bir başyazıcı olarak temayüz etmiş; gazetecilik mesleğini yükseltmek için gazete arkadaşlarını kollarından tutmuş, onlara ihtiyaçlarından çok üstün müreffeh bir hayat yaşatmak için hiç bir yardımı esirgememiş, elhasıl daima hayırla anılmasına, daima sevgi ve saygı görerek kalblerde yaşamasına hizmet edecek büyük müesseseler kurmuştur.

Onun en büyük muvaffakıyeti de bu memlekete her biri ayrı ayrı birer değer olan dört evlâd bırakarak ve bunların hepsini, çok kıymetli ve aziz eşile birlikte dilediği gibi yetiştirmek, hepsinin de müruvvetini görmektir. Erkek evlâdlarının ikisi onun hayatında müesseselerinin başına geçmiş ve babalarının en hayırlı halefi olduklarını isbat etmişlerdir. Kerimeleri de birer güzide aile kurarak memleket ve vatana hayırlı evlâdlar yetiştirmekle onu hayatında bahtiyar etmiş bulunuyorlar.

Ne yazık ki bu bahtiyarlık uzun sürmemiş ve merhum üstad, son hastalığından kurtularak olgunluk çağını aziz evlâdları ve müesseseleri içinde geçirip memleket ve millete en büyük verimlerini vereceği sırada, ölümün amansız pençesinden kurtulamamıştır.

* * *

«Cumhuriyet» en matemli gününü yaşadığı için bugün aziz okurlarımıza ancak bu kadarını söyliyebiliyoruz.

Burada merhum büyük üstadın, aziz ve vefakâr eşi ve her zaman olduğu gibi bilhassa aylardanberi gece gündüz can yoldaşı olan refikasına, sayın kerimelerine ve damadlarına, kıymetli iki oğlu Nadir Nadi ve Doğan Nadiye, Cumhuriyet ailesine ve bütün okuyucularımıza taziyetlerimizi sunarız.

Sovyetlerin talebleri

Ingiliz membaları yeni tafsilât veriyorlar

Ruslar daha demokrat ve daha temsilî bir Türk hükûmeti kurulması için de talebde bulunmuşlar

Kars bölgesindeki hudud tashihine mukabil taviz olarak Haleb şehrinin Türkiyeye verilmesi ileri sürülmüş

İngilterenin Boğazlar için muhtemel cevabı

Hasan Saka'nın Londra ziyareti Üçler Konferansından sonra mı olacak?

Londra 28 (a.a.) — Reuter'in diplomatik muharriri bildiriyor:

Türk Dış Işleri Bakanının Londrayı ziyaretinin ancak üç büyük lider toplantısından sonra vukubulacağı bugün söylenebilir. Bundan başka bugün, Boğazlar kontrolunun istikbali ile Türkiyeyi ilgilendiren diğer meselelerin Berlin konferansında tetkik olunacak mühim meseleler arasında bulunacağı da muhakkak görülmektedir.

Türk ve Sovyet hükûmetleri arasındaki fikir teatisinin mahiyeti hakkında henüz hiç bir resmî belirti mevcud değildir. Fakat iyi haber alan Londra mahfillerinde sanıldığına göre, müzakereler, şimdiden bahis mevzuu olan meseleleri ortaya koyar derecede ilerlemiş bir safhaya varmıştır. Diğer ta-

— Arkası sahife 3, Sü. 2 de —

Polonya millî birlik hükûmeti kuruldu

Varşovadaki eski hükûmet çekildi

Londra 28 (B.B.C.) — Moskovada müzakerelerde bulunmuş olan Cubka Morawski, Mikolajczyk ve diğer Polonyalı şefler Varşova'ya gelmişlerdir. Varşovadaki eski muvakkat hükûmet istifasını vermiş ve Morawski, Yaltada verilen kararlara göre, millî birlik hükûmetini kurmuştur. Yeni kabinede Lublin hükûmetinin Dış Işleri, Harbiye, Maliye, İktısad ve Propaganda Bakanları mevkilerini muhafaza etmektedirler. Londra hükûmeti azasından Mikolajczyk ile Gumoka yeni hükûmete dahil bulunmaktadırlar.

Gene Londra hükûmetinden Stanczyk İş Bakanı olmuştur. Polonya dahilinden Kaneçik de Bayındırlık Bakanlığına gelmiştir.

Konferanstan sonra..

Amerika Meclisinde anayasaya yapılan ilk hücum

Londra 28 (a.a.) — Ağustosta Londrada toplanacak olan dünya teşkilâtı icra komitesi Mr. Eden ile Mr. Stettinius ve M. Molotov'dan mürekkeb bulunacaütır.

Amerika mümessiller meclisinde ilk hücum

Washington 28 (a.a.) — Anayasaya

— Arkası Sa. 3, Sü. 4 te —

Halebde kanlı hâdiseler

Suriye ile Fransa arasındaki münasebetler filen de kesildi

Kahire 28 (a.a.) — Suriye ile Fransa arasındaki münasebetler filen kesilmiş bulunmaktadır. Suriye hükûmeti nezdinde Fransayı temsil eden yardımcı delege De Lagarde Beyruta gitmiştir. Suriye hükûmetinin kendisile esasen hiç bir münasebeti kalmamış bulunuyordu ve ikametgâhı çifte polis kordonu altın-

— Arkası Sa. 3, Sü. 4 te —

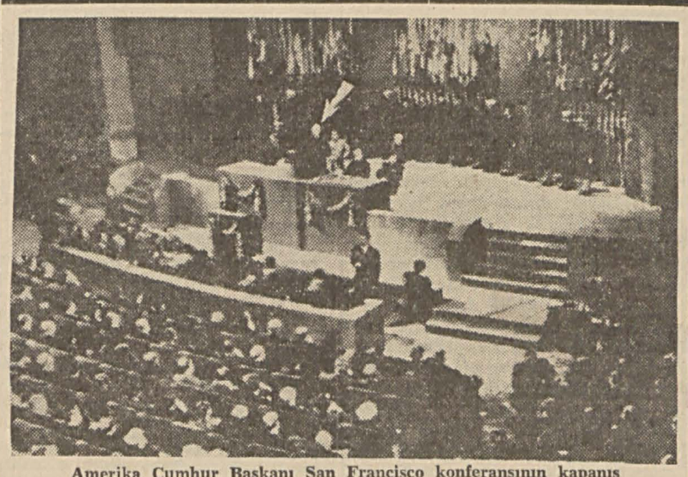

Amerika Cumhur Başkanı San Francisco konferansının kapanış celsesinde nutkunu söylerken

Üçler toplantısı

Truman: «Kat'î sulh muahedesinin iptidaî esaslarını müzakere edeceğiz» diyor

Washington 28 (O.W.İ.) — Cumhur Başkanı Mr. Truman, Missouri'de doğduğu şehirde on bin kişinin önünde bir söylev vermiş ve dünya meselelerinden bahsederek şöyle demiştir:

«— Cumhur Başkanı sıfatile yapmakligım lâzım gelen iki şey vardır: Birincisi Japonyaya karşı harbi kazanmak, ki bu da tahakkuk etmek üzeredir. İkincisi ise sulhu kazanmaktır.

Sulhu kazanmanın ilk adımı, San Francisco'da atılmıştır. Önümüzdeki ay içinde, bir yerde toplanacak olan ve gelecek nesiller için dünya sulhunu muhafaza edeceğini umduğumuz kat'î sulh muahedesinin iptidaî esaslarını müzakere için «üç büyükler konferansı» adı verilen toplantı yapılacaktır.»

Üç büyükler toplantısında Truman'ın yanında en samimî dostu müşaviri ve muhtemel olarak Stettinius'un yerine Dış Işleri Bakanı tayin edilecek olan James Byrnes de bulunacaktır.

Rusya ve Amerika

Londra 28 (B.Y.U.M.) — Washingtondan bildirildiğine göre, ödünç verme ve kiralama idaresi başkanı, Siberyaya ödünç verme ve kiralama mallarının sevkine devam edildiğini ve bunun, Birleşik devletlerin harb menfaatleri gözönünde tutularak yapıldığını, zira, bu suretle takviye gören Rusların, Japonyaya karşı harbe iştirak etmek suretile Amerikalılara yardım edeceklerinin umulduğunu söylemiştir.

Lonja 28 (a.a.) — Reuter'in askeri muharriri şunları yazmaktadır:

Uzakşark meselelerinden anlıyanların kanaatince, Siberyadaki Sovyet ordusuna kiralama ve ödünç verme gereğince teslimata devam edileceğinin bildiril-

— Arkası sahife 3, Sü. 1 de —

Toprak Kanununu tatbik hazırlığı

Kurulacak teşkilâta dair kanun tasarısı Meclis bütçe komisyonunda görüşülüyor

Ankara 28 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi bütçe komisyonu bugünkü toplantısında, çiftçiyi topraklandırma kanununun tatbiki için kurulacak teşkilâta dair kanun tasarısını görüşmeğe başladı.

Bu tasarıya göre, Tarım Bakanlığında bir «Toprak işleri genel müdürlüğü» kurulacaktır. Tasarıda bu genel müdürlüğün görevleri ve kadrosu tesbit olunmaktadır.

Orman kanununun birinci maddesini değiştiren ve yeni hükümler ekliyen kanun tasarısı da Büyük Millet Meclisinin maliye komisyonunda bugün görüşülmeğe başlanmıştır. Bilindiği üzere, bu tasarıya göre, yurdumuzdaki bütün ormanlar devlete geçecektir.

Görüntüşe göre, bu kanun Mecliste,

— Arkası sahife 3, Sü. 1 de —

Türk - Yunan dostluğu

Enis Akaygen'in Atinadan ayrılması münasebetile Elen basınının neşriyatı

Atina 28 (a.a.) — Anadolu ajansının özel muhabiri bildiriyor:

Türkiye büyük elçisi Bay Enis Akaygen'in hareketi konusunu ele alan Atinanın büyük günlük gazetelerinden «Vima» şunları yazıyor:

— Arkası sahife 3, Sü. 7 de —

Yunanistan ve Rusya

Rusyanın takındığı yeni vaziyete sebeb ne?

Bu meselenin de Üçler toplantısında görüşülmesi bekleniyor

Atina 28 (a.a.) — Anadolu ajansının özel muhabiri bildiriyor:

Dış Işleri Bakanlığı müsteşarı M. Tsamatos, San Francisco'da Müttefiklerin Dış Işleri Bakanı M. Sofyanopulos'a Yunanistanda temsilî bir hükûmet kurulmasını bildirdikleri hakkında müfrid sol gazetelerin yaptığı neşriyatı yalanlamıştır.

Bu gibi hareketlerin doğruluğunu inkâr eden yetkili siyasî mahfiller, Sov-

— Arkası sahife 3, Sü. 2 de —

Eden'in demeci

Barışı muhafaza etmek için neler yapmalı?

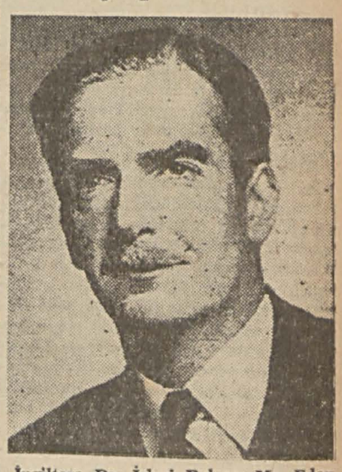

İngiltere Dış Işleri Bakanı Mr. Eden

Londra 28 (a.a.) — Dış Işleri Bakanı Mr. Eden radyoda söylediği bir nutukta, barışı nasıl muhafaza etmek gerektiğini inceliyerek şöyle demiştir:

«— Evvelâ kuvvetli bir milletlerarası teşkilât vücude getirmeliyiz. İhtilâflar bu teşkilâtta görüşülüp halledilmelidir. İçtimaî ve iktısadî tekâmül ve refah için bu teşkilât milletlerarası alanda gayret etmelidir. San Francisco'da

— Arkası sahife 3, Sü. 3 de —

Bugünkü Berlin

Yukarıdaki resim Berlinin sukutundan sonra gelen ilk resmidir. Alman halkını Rus askerlerinin nezareti altında Berlin sokaklarını kaplıyan enkaz ve harabeleri temizlerken göstermektedir.

GÜNÜN MEVZULARI

Zaferden sonra Amerika

Yazan: M. Kenan KAN

San Francisco konferansının hemen ilk günlerinde Amerikan radyoları A. P. Ajansının bir haberine atfen Almanyanın kayıdsız şartsız teslim olduğunu ilân ettiler. Son haftalar içinde zafere bir gün meselesi gözile bakan Amerikalılar bu habere inanmakta güçlük çekmiyerek derhal büyük bayramı kutlulamağa hazırlandılar. Fakat sevinçleri uzun sürmedi. Çok geçmeden A. P. nin havadisi tekzib edildi. Cumhur Başkanı Truman milletine, harbin şiddetle devam ettiğini bildirdi. Bu ilk yanlış haberden on gün sonra güçleşen kayıdsız ve şartsız teslim haberi, zafere âdeta kanıksamış bir Amerikaya ulaştı. Bittabi gene her tarafta büyük sevinç gösterileri yapıldı, gene her tarafta işler tatil edilerek şenlikler yapıldı; fakat on gün evvelki vakitsiz zafer eğlencelerinden kâfi derecede kâm almış olan Amerikalılar, bir sene evvelki diğer bir dersi daha hatırlıyarak iş başına ve ciddî çalışmağa dönmekte geç kalmadılar. Bir sene evvel de, Normandiya çıkartmasından sonra Avrupada süratle ilerliyen Anglo - Amerikan ordularının büyük başarıları, bütün Müttefikleri olduğu kadar, Amerikalıları da tatlı hayallere sürüklemişti. Daha o zamandan zaferin bir gün meselesi olduğuna inananlar, kabil olduğu kadar çabuk sulh devresine geçebilmek için lüzumundan fazla iyimser tasarılar hazırlamışlardı. Evdeki pazar çarşıya uymayıp da Alman mukavemeti devam ettikçe, bu iyimser tasarılar da kayba karıştı, bunların yerine hakikate daha uygun, daha şümullü plânlar çizildi. İyimser tahminlerden çok daha ağır savaş şartları içinde geçen son seneden aldıkları dersi gözönünde tutan Amerikalıların bugünkü şiarı -futbol oyunlarından aldıkları bir tâbirle- ikisi gitti, biri kaldı» dır. Mihver sacayağının iki bacağını koparmış olan Amerikalılar, bütün zorluklarını herkesten iyi bildikleri savaş şartları içinde, üçüncü düşmanı, Japonyayı, alt etmek üzere şahlanırken, biran nefes almak için dahi durmağı kabul etmiyorlar.

Pasifik harbini de biran evvel bitirmek azmi Amerikayı çeşidli ve zorlu meselelerle karşılaştırıyor. Bu meselelerin özü şöyledir: 1 — Zafer kısmen kazanıldıktan sonra, savaş durumunun memlekette yarattığı güç şartların da kısmen hafifletilmesi; 2 — Adalı düşmana son ve kat'î darbeyi indirebilmek için eldeki bütün kuvvetlerin savaş bölgesine nakli; 3 — Pearl Harbourdanberi savaşan Amerikan askerlerinin mümkün olduğu kadarını terhis etmek.

İlk bakışta kolay gibi gözüken bu meseleler hakikatte, zorluluk bakımından, Pearl Harbourdan evvelki sulh Amerikasını birdenbire gelip çatıveren harb şartlarile uzlaştırabilmek kadar güçtür.

Haklı olarak «demokrasilerin mühimmat deposu» diye tanılan Amerika, bu şöhreti hakedebilmek için çok çalışmak zorunda kalmıştır. Filhakika hayat pahalılığı bakımından diğer memleketlerle kıyas edilemiyecek kadar talihli olan Amerikada harb gayretleri iç durumda bir hayli sıkışıklıklara yol açmıştır. Bunların en başında vesika ile alışveriş mecburiyeti gelmektedir. Harb Amerikasında şeker, kahve, çay, yağ, et, konserve başta gelmek üzere hemen bilûmum gıda maddeleri vesikaya tâbidir. Müttefik ordularını silâhlandırmakta olduğu gibi, kurtarılan Avrupanın aç halkını doyurmak işinde de omuzlarına ağır bir yük almış olan Amerikalılar, bol gıdaya kavuşmak şöyle dursun, bilâkis kemerlerini daha fazla sıkmak durumile karşı karşıyadırlar.

Vesikaya tâbi maddeler arasında, Amerikalıların gündelik hayatı üzerinde mühim bir rolü olan diğer birisi de benzindir. Benzin sıkıntısının da daha aylarca süreceği tahmin ediliyor. Maamafih vesikaya tâbi benzinin miktarını artırmak mümkün olsa dahi lâstiksizlik yüzünden ulaştırma ve nakliyat işlerindeki güçlüğün devam edeceği zannolunuyor. Harb gayretlerinin hemen en küçük atölyeden, en büyük fabrikaya kadar bütün sanayii harb imalâtına bağlamış olduğu bir hakikattir. Avrupa zaferi kazanıldığına göre küçük sanayi şimdi sulh imalâtına dönebilecek ve bu yolda hükûmetten de yardım görecektir. Bir taraftan küçük sanayiin serbest çalışması, diğer taraftan da meselâ giyecek gibi, yiyecek gibi veyahud yazı makinesi, radyo, otomobil gibi sivil halkın ihtiyacı olan mamulât üzerindeki hükûmet siparişlerini tedricen azaltmak suretile sivil halkın ihtiyaçlarını da kısmen karşılamak mümkün olacaktır. Harb yüzünden hemen tamamile durmuş olan imarat ve inşaata kısmen müsaade edilmekle beraber büyük mikyasta inşaatın tam zafer kazanılıncıya kadar mümkün olmıyacağı belirtilmektedir. Eğlence yerlerinin geceyarısı kapanması, at yarışlarından vazgeçilmesi, karartı, yarı karartı gibi halkın âsabı üzerinde hissedilir bir şekilde tesir etmiş olan memnuiyetler zafer günile birlikte kaldırılmış bulunmaktadır. Buna karşılık seyahat güçlüğü bir müddet daha devam edecektir. Ulaştırma ve nakliyat işinin mühim bir kısmını yüklenmiş olan otomobil, kamyon, otobüs gibi motörlü vasıtalara durumu değiştirebilecek ilâveler yapmak imkânsızdır. Yedi milyondan fazla otomobil kullanılan Amerikada ancak 5000 yeni otomobil stoku mevcuddur. Gerek yeni imalât, gerekse eldeki mevcudun tevzii, otomobil için olduğu kadar, diger birçok maddeler için de hükûmet kararına bağlı kalacaktır; kâğıd, mensucat, kereste, deri, ve birçok kimyevî maddeler bu meyandadır.

Harb yılları boyunca haftanın hemen yedi günü de çalışmak zorunda kalmış olan işçilerin uzun bir tatil devresine kavuşamıyacakları âşikârdır. Hükûmet siparişlerinin eksilmesi, biran için, hattâ işsizlik ihtimallerine yol açar gibi görünmekte ise de, hükûmetten kurtulan fabrikaların derhal sivil imalâta geçeceği ve bunların işçiye ihtiyaç göstereceği tabiidir.

Bu iç güçlükleri gün geçtikçe azaltmak için uğraşırken Amerikalıları düşündüren askerî meseleler de daha az zorlu değildir. Avrupadaki Amerikan kuvvetleri dört grupa ayrılacaktır:

1 — Almanyada bırakılacak olan işgal kuvvetleri; 2 — Pasifiğe naklolunacak kuvvetler; 3 — Pasifiğe gitmezden evvel memleket iznine hak kazanan kuvvetler; 4 — Terhis edilecek kuvvetler.

Almanyada işgal müddetince gizli mukavemeti ortadan kaldırmak ve âsayişi sağlamak için gereken kuvvetler ayrılırken, Avrupadaki bütün Amerikan ordularına, hususî surette ve gizli olarak hazırlanmış renkli bir film gösterilerek terhis kâideleri anlatılmış ve niçin pek çok kimselerin daha uzun müddet savaşa devam etmek ve memlekete dönememek zorunda kaldıkları böylece izah edilmiştir. Programa göre derhal Pasifik harbine sevkolunacak kuvvetlerin Süveyş ve Panama kanalları yolile veya trenle Amerikayı aşmak suretile yola çıkarılmasına başlanmıştır. Bu sevkiyat işinde hava kuvvetleri ön safta yer almaktadır. Bunlardan sonra da, izin hakkı olanlar Amerikaya dönerek bir müddet memlekette kalacaklar ve izinlerinin hitamında Pasifiğe sevkedileceklerdir. Terhis edileceklere gelince, bu bir çeşid not sistemine tâbi tutulacaktır. Erin hizmet müddetine, yaşına, kendisine bağlı olan ailesinin durumuna, ve bilhassa harbde gösterdiği yararlığa, aldığı madalyalara ilâh.. göre verilecek olan bu notlardan en fazla toplıyabilenler en önce terhis edilecek olanlardır. Maamafih not bakımından «birinciliği» alan bir erin şahsî vasıflarına ihtiyaç gösterildiği takdirde, bu er terhis edilmiyecektir.

Diğer taraftan ilk defa askere alınacak olanlara da biraz daha müsamaha gösterilecek, 100 bin kişilik aylık kur'a muhtemel olarak 70 - 80 bine indirilecektir. Böylece zorlukları ancak kısmen üzerinden atabilen Amerika halkı, bütün gayretlerile Japonyayı yere serme savaşına girişecektir.

M. Kenan KAN

NOT: Amerikadaki muhtemel siyasî dedeğişikliklere dair yazdığımız yazı (8 haziran) münasebetile Amerika Harb Haberleri Bürosu havadis kısmı şefi dostumuz Milton Berliner'den bir mektub aldık. Sayın dostumuz, makalemizde yazdığımız gibi, Maliye Bakanı Mr. Morgenthau'ın istifa etmemiş olduğunu bildirmekte ve gerek Maliye Bakanının, gerekse Dış İşleri Bakanı Mr. Stettinius'un durumlarının çok kuvvetli olduğunu bilirtmektedir.

Kabineden ayrılacaklarını yazmış olduğumuz diğer bakanların hepsinin istifa etmiş oldukları da ayni mektubda bildirilmektedir. Biz tahminlerimizi yaparken Amerikan basınında gördüklerimize dayanmıştık. Bu ara Maliye Bakanının istifasını yazışımız yanlış bir telgraf haberi yüzündendi. Bunu tashih ve diğer tahminlerimizi teyid eden haberi bize vermek lûtfunda bulunduğu için dostumuz Mr. Berliner'e teşekkür ederiz. Muhtelif vesilelerle değerlerini belirtmeğe çalıştığımız Morgenthau ile Mr. Stettinius'un kabinedeki durumlarına dair yaptığımız tahminlere gelince, bunlardan ikincisi dün tahakkuk etmiş bulunuyor, birincisine gelince Amerikalı dostumuzun mu, yoksa bizim mi isabet ettiğimizi zaman gösterecektir.

M. K. K.

Yardımsevenler Cemiyetinin Çocuk çayı

Yardımsevenler cemiyeti Beyoğlu şubesi tarafından verilen büyük rağbet gören çocuk çaylarından sonuncusu önümüzdeki cumartesi günü saat 15 ten itibaren Taksim Belediye gazinosunda verilecektir. Bu toplantıda ayrıca cemiyetin tertib ettiği büyük eşya piyangosu da çekilecektir.

Hakikî edeb, edebiyat ve san'at sahnesi
Memleketimizin en büyük sanatkârı **BURHANEDDİN ve SENİYE Tepsi** münevver gençlerden, sahne âşıklarından mürekkeb emsalsiz bir kadroyu Salöme trajedi ve dansını
G U G U K
Müzikli, komediyi 2 perde 1 prolog san'at sevenlere pek yakında takdim edeceklerdir.

SADİ TEK Tiyatrosu
BU GECE (SUADİYE — ŞENYOL) da,
HER CUMARTESİ
Kadıköy «SÜREYYA» Bahçesinde
Her Pazar Bakırköy (İncirli Bahçesinde), her Salı Gedikpaşa (Azak) ta, her Çarşamba (Bağlarbaşında) Her perşembe (Üsküdar - Doğancılarda).

BOĞAZLAR MESELESİ
ni Radyo Gazetesinin yaratıcısı Nureddin Artam'ın bu hafta çıkan
HAYIR, PAŞA HAZRETLERİ!..
adlı kitabında okuyunuz. Kitabda ayrıca birçok Türk kahramanlarının menkıbeleri vardır. 125 kuruştur.
NEBİOĞLU YAYINEVİ — İstanbul

Şehir haberleri

Şeyhlik yapan doktor

İhbarı yapan genc kız şimdi «yalan söyledim» diyor

Şeyhlik ve halifelik yaptığı iddiası ile Kadıköy asliye ceza mahkemesine verilen doktor Fuad Gacar'ın yargılanmasına dün devam edilmiştir. Dünkü oturumda Emniyet Müdürlüğüne doktor Fuad Gacar'ın şeyhlik ve halifelik yaptığını ihbar eden «genç liseli kız» dinlenilmiştir. On yedi yaşında ve Mualla Termar adında olduğunu söyliyen genç kız dün verdiği ifadesinde, Emniyet Müdürlüğüne verdiği ifadenin tamamen aksini söylemiş ve doktor Fuadın şeyhlik ve halifelik yaptığını bilmediğini söylemiştir.

Yargıç Galib Barlasın ikazı üzerine genç kız:

«— ... Evet, o ifadeyi ben verdim, karakola ben anlattım. Fakat doğru değildir!. Bir gece eve geç gelmiştim; doktor beni azarladı. Ben de buna muğber oldum, ertesi gün sanıklardan Şerifenin kocası Ali Özarala rastladım. Bana bu ihbarı o öğretti; ben de bir hafta çalışarak ezberledim ve gidip karakola anlattım...

Muallânın bu ifadesine karşı savcı Orhan Tığrak:

«— Mademki ezberlemiş, hatırında kalan cümleyi okusun» dedi.

Genç kız şimdi unuttuğunu anlattı.

Dava, sanık vekillerinin dosyaları tetkiki için talik edildi.

Tekel Umum Müdürü

Tekel Umum müdürü Hürrem Şeren, Suriye, Iran, Irak ve Mısırda yaptığı tetkiklerini bitirerek dün akşam Ankaraya dönmüştür.

Hürrem Şeren, tetkiklerini Bakanlığına bildirdikten sonra, önümüzdeki hafta şehrimize gelecektir.

Şehir Meclisi toplanıyor

İstanbul Şehir Meclisi pazartesi günü bir toplantı yapacaktır. Ruznamede 943 senesi kesin hesab raporu vardır. Bundan başka evvelce teşkil edilen komisyonlardan gelen raporlar tetkik edilecektir. Bu arada İstanbul Şehir Tiyatrosunun idare ve vecibeleri hakkındaki talimatnamenin tetkike arz için çalışılmaktadır.

Son seçim hakkında Meclisin vilâyetten sorduğu sualler

Büyük Millet Meclisi mazbata encümeni İstanbul milletvekilliğine seçilen Muhiddin Üstündağın intihab mazbatasını ve bu seçim hakkındaki şikâyeti tetkik ederek bazı noktalar hakkında İstanbul Belediyesinden malûmat istemiştir. Dün öğleden evvel ve sonra Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdarın başkanlığında toplanan Belediye Daimi Encümeni sorulan bu noktalar hakkında incelemelerde bulunarak gereken cevabı göndermiştir.

Ayakkabı imalâtı darlık tehlikesinde

Büyük baş hayvan derileri ithalinin gayet yavaş bir şekilde gitmesi ve bilhassa son yıllarda çok az getirilebilen büyük baş hayvan derilerinin hemen hemen tamamen Sümerbank ihtiyaclarına tahsis olunması deri fabrikaları ve ayakkabıcıları müşkül duruma düşürmüştür. Ayakkabıcılar kooperatifi, âcilen büyük baş hayvan derisi getirilmeğe teşebbüs edilmezse ayakkabı imalâtında yakında büyük bir darlık görüleceğini bildirmiştir.

Ticaret Odasında, Ticaret Odası, Bölge Sanayi Birliği ve Esnaf Odası umumi kâtiblerinin de iştirakile bir toplantı yapılmış ve bu toplantıda âcilen büyük baş hayvan derileri ithali için tedbirler alınması kararlaştırılmıştır. Bunun için İthalâtçı Birlikleri umumi kâtibliği ile temas edilecek, ayni zamanda Ticaret ve Ekonomi Bakanlıklarına başvurulacaktır.

Boya sıkıntısı

Son zamanlarda memleketimizde boya sıkıntısı çoğalmıştır. Bilhassa yünlü, ipekli veya pamuklu mensucat fabrika ve boyahaneleri boya darlığı içinde olduklarından hariçden mensucat boyası getirilmesini İthalâtçılar Birliğinden istemişlerdir.

Ayakkabı boyası darlığı da başgöstermiştir.

Hukukî düşünceler

Siyaset ve Hukuk

Yazan: Prof. Dr. Hıfzı Veldet

I

Hukuk felsefecileri, hukuk kaidelerini «pozitif hukuk» ve «tabiî hukuk» olmak üzere ikiye ayırırlar; bir memlekette muayyen bir devirde yürürlükte bulunan hukuk kaidelerinin bütününe «pozitif hukuk»; yürürlükte olsun olmasın, ideal adalete en uygun olan hukuk kaidelerine de «tabiî hukuk» derler. Şu halde bunlardan birincisi, «olan», ikincisi de «olması gereken» hukuktur. İşte insanlık, yüzyıllardanberi «olması gereken hukuk», yani «ezelî ve ebedî adalet» peşinde koşup duruyor. Millî ve milletlerarası siyaset hareketleri de -hiç değilse görünüşte- bu ebedî hukuk ve adalet idealine yönelmiş bulunuyor. Eskidenberi yapılmış her sulh muahedesinin başında: «Âkidler arasında devamlı dostluk ve barış» tan, hattâ bazan «milletler arasında âdil ve devamlı bir barış tesisi» nden; her önemli kanunun gerekçesinde de: «Halk menfaatinin ve ferdler arasında adaletin temini» nden bahsolunur. Milletlerarası kongrelerde, akvam meclislerinde veya parlamento kürsülerinde heyecanlı nutuklar söylenir, gazeteler güzel yazılarla süslenir; fakat çok geçmeden «devranın gene o devran, âlemin de gene ol âlem» olduğu anlaşılır. Tatbiksiz kalan veya gayesine tamamen aykırı bir şekilde tatbik edilen güzel kaideler, pek çabuk unutulan güzel vaidler, yavaş yavaş bütün insanlarda bir şüphe, inanmazlık ve imansızlık duygusu yaratır; her millet veya her ferd «gemisini kurtaran kaptandır» sözüne uyarak, en koyu bir egoizme saplanır ve böylece millî hayatta yeni, sarsıntılara, milletlerarası hayatta da yeni felâketlere yol açılmış olur. Bütün bunların önlenmesi, hukuk kaidelerinin, içeride iyi ve maksada uygun bir şekilde tatbikile ve milletlerarası siyaset faaliyetinin de devletler hukukunu geliştirmeğe yöneltilmesi ve büyük devletlerin bu hukuka riayete alışmalarile mümkündür ki, bunların gerçekleştiği gün, insanların «ideal hukuk», «ideal siyaset» ve netice itibarile de «ebedî sulh» bayramı olacaktır. Bizi tatlı bir hulya âlemine daldıran böyle bir bayramdan, heyhat ki, insanlık henüz çok uzaktadır! Bunu bilmek, bizi o tatlı hulya âleminden realite âlemine çeviriyor, gözlerimiz geleceğe değil, geçmişe ve bugüne bakmak zorunda kalıyor.

II

«Hukuk» ve «siyaset» kavramlarının zamana ve mekâna göre değiştiğini evvelce gene bu sütunlarda söylemiştik (1). Bununla beraber, bütün devirlerin en büyük mütefekkiri olan Aristo'danberi bu kelimelerin müsbet olarak azçok yerleşmiş anlamları vardır:

Hukuk, bir cemiyet içinde nizamı temin etmek için riayet olunan ve devlet müeyyidesile kuvvetlendirilmiş olan kaidelerin bütünüdür. Bu tarifi, ideal hukuk ve adalet esaslarına uydurmak için: «..... Ve cemiyetin umumî ihtiyaç, görüş ve menfaatlerine uygun olan kaidelerin bütünüdür» şeklinde tamamlamak lâzımdır. Bu kaideler ya, âdeti, gelenek şeklinde halkın ruhundan, yahud da yetkili makamın (parlamentonun, kralın, diktatörün) iradesinden çıkar.

Siyaset kelimesi biraz daha kaypak bir mana taşır. Halk dilinde siyaset, «idarei maslahatçılık» anlamına gelir. Her devrin adamına, meselâ bizde, istibdadın, meşrutiyetin ve cumhuriyetin sarsıntılarını maharetle geçirmiş, o devirlerin fikirlerini benimsemiş, hepsinde mevkiini muhafaza etmiş ve borusunu öttürmüş olan adamlara «çok siyasî adam» derler. Bu manada siyasî adam, siyasî çocuk veya siyasî fikirden bahsolunduğu zaman, etrafı kollayan, herkesin nabzına göre şerbet veren, «zaman sana uymazsa sen zamana uy» sözünü prensip edinen adam, çocuk veya fikir kasdolunur. Buna adi siyaset, adi politika denilebilir.

Asıl siyasetin, Aristo'nun Politica adlı eserini yazdığı zamandanberi ifade ettiği mana, «devlet idaresi sanatı, devlet ve cemiyet bakımından maksada uygun tedbirlerin tekniği» dir. Bu tedbirlerin bütünü, devlet idaresinin umumî gidişindeki istikameti yani devletin genel syasetini tayin eder ki, bu da iç ve dış siyaset olmak üzere ikiye ayrılır.

Dış siyaset, devletin en yüksek siyaseti, eski deyimle «siyaseti âliyesi» olup, bütün gayesi, devlet varlık ve istiklâlinin muhafazası millî menfaatlerin dışa karşı korunması ve fırsat düştükçe bu menfaatlerin gelişip genişlemesinin sağlanmasıdır. Milletler, henüz «kuvvet hakimiyeti» esasından ayrılamadıkları için, bütün iyi niyetlere ve son San Francisco konferansında olduğu gibi, güzel teşebbüslere rağmen, bugün için, hukukla ilgisi en az olan siyaset, dış siyasettir: Devletler hukuku henüz oluş halindedir.

Hukukla siyaset arasındaki yakın alâkayı asıl iç siyasette görürüz. Her devletin bir ekonomi siyaseti, bir toprak siyaseti, maarif siyaseti, orman siyaseti, sosyal yardım siyaseti... ilâh. gibi çeşidli siyasetleri, yani bütün bu alanlarda güttüğü gayeler ve bunlara varmak için çizdiği yollar vardır. İşte bunları biz müşahhas bir şekilde devletin kanunlarında görürüz. Hukuka bağlı bir devlette, iç siyasetin tatbik vasıtaları, kanunlardır. Bu siyaseti takible ve gerçekleştirmekle ödevli olanların, yani iş başındakilerin yetki, görev ve sorumlarını kanunlar tayin ettiği gibi, gereken akçeyi de gene kanunlar temin eder. Bütün mesele bu yetki ve görevlerin ve bu akçelerin şu veya bu kişinin, şu veya bu sınıfın menfaatine değil, bütün milletin menfaatine kullanılmasındadır. Bunun sağlandığı yerde içtimaî adalet var, sağlanmadığı yerde ise, yoktur ve böyle yerlerde hukuk kaideleri şahsî veya zümrevî siyasete alet edilmiş demektir. Meselâ bir memlekette göl sahillerinde yalı inşasını meneden bir kanun olup da bu kanun, bir kaç zatın hatırı için tadil edilirse veya arazi spekülâsyonlarına meydan veren ve muayyen şahısları zengin eden imar veya istimlâk kanunları çıkarılırsa, bunlar, şeklen hukuk kaidesi oldukları halde, gerçekte bu vasfı taşımazlar. Esasen böyle haller, millet ve parlamento kontrolu olmıyan ve sınıf, zümre ve ahpablık hakimiyeti cari olan, umumî menfaat hiçe sayılan yerlerde, hulâsa istibdad ve diktatörlük rejimlerinde mümkün olur.

III

Fransız Concourt Akademisi üyelerinden Roland Dorgelès, Fransanın yıkılışından üç yıl önce, yani 1937 de, Sovyet Rusya, Almanya, Avusturya ve İtalyada yaptığı incelemelerden sonra yayınladığı «Vive la liberté = Yaşasın hürriyet» adlı eserinin 310 uncu sahifesinde aynen «Almanyada nazizm yok, Hitler vardır; İtalyada faşizm yok, Mussolini vardır. Çünkü kurdukları rejimler onların ölümünden sonra yaşamıyacak» dedikten sonra, bolşevizmi de diktatörlük sayar ve Fransanın, cebir ve zora dayanan bu rejimleri istemediğini, birbirine zıd iki rakib kuvvet olan «fikirsiz kütle» ile «kalbsiz servete» -cebir ve zora değil, hürriyet ve rızaya dayanan disiplin sayesinde- hadlerini bildirerek Sezarizmi; varlıklıların yoksulları aç bırakmak için kendi üstünlüklerini suiistimal etmelerine meydan vermemek ve umuma refah ve saadet temin etmek sayesinde de bolşevizmi yenmek, ne faşizme, ne de bolşevizme, yani tek cepheli ve totaliter siyasete yer vermiyerek hürriyti müdafaa etmek lâzım geldiğini söyler.

Biz, her servetin mutlaka «kalbsiz ve merhametsiz» ve her kütlenin de mutlaka «fikirsiz» olduğunu kabul edenlerden değiliz. Onunla birleştiğimiz nokta, hürriyetin müdafaası ve hukuku siyasete alet yapan totaliter rejimlerin yeryüzünden kalkması akışının devamı temennisidir. Tarih şaşmadan gösteriyor ki, hukukun siyasete alet edilmesi, adaletsizliği ve bu ise inkırazı, yıkımı getirir. Alman diktatörü Hitler, mahkemelerin istiklâlini, ferdin hukukî emniyet ve masuniyetini baltalamıştı. Onun rejimi 12 yıldan fazla yaşamadı.

Isviçrenin tanınmış hukukçularından olup, 1936 da Ankarada bir konferans veren Fleiner, geçen harb içinde 1916 da bastırdığı bir broşüründe «hukuk müessesesinin siyaset tarafından tepelenmesi, yani hukukun siyasetin boyunduruğu altına geçmesi herhalde yalnız hukukun çiğnenmesi değil, aynı zamanda sukut ve inhitat alâmetidir» diyor (2).

Her memlekette hakikî siyasetin ve hukukun elele vererek ilerliyeceği yol, kütlenin hürriyet havası içinde yükselmesine, halka kendi haklarının tattırılmasına ve öğretilmesine, onun kim tarafından ve nasıl olursa olsun istismarına meydan bırakılmamasına ve bu suretle içtimaî adaletin teminine çalışmak yolu olmalıdır. Kuvvet sayesinde sağ veya sol bir diktatörlük kurmak kolay, fakat hürriyet içinde sosyal adalet yolunda çarpışarak, hürriyet ve adalet düşmanlarının engellerini yıkarak ilerlemek ise zordur. Yeni Türkiyenin yolu bu çetin yoldur. Bu yol olmalıdır.

Hıfzı Veldet

(1) Cumhuriyetin 30 mayıs 1945 tarihli sayısına bakıla.

(2) Fleiner, ilim halinde siyaset (Tercüme: Prof. Dr. H. A. Göktürk)

Yedikule ve Kadıköy Havagazi şirketleri

Belediye tarafından satın alınıp muvakkat bir idare ile işletilen Yedikule ve Kadıköy Havagazi şirketleri yarından itibaren lâğvedilecek, bu idare, Elektrik, Tramvay ve Tünel işletmelerine bağlanacaktır.

Elektrik işletmesi, halkın havagazi ve elektrik faturaları bedellerini aynı ayda ödemesi için bir ay havagazi, ertesi ay elektrik faturalarını abonelere gönderecektir.

Altın fiatları

Evvelki gün birdenbire yükselen altın kıymeti dün de yükselmeğe devam etmiş, fakat akşam üzeri tekrar bir miktar düşmüştür. Salı günü 3660 kuruş olan Reşad altını evvelki gün 3720 kuruşa yükselmişti. Dün 3690 kuruşa düşmüştür. Gulden evvelki gün 3420 kuruş iken dün 3450 ye yükselmiş, fakat külçe altının gramı 552 kuruştan 550 kuruşa düşmüştür.

Cezaevindeki cinayet

Bundan üç ay kadar evvel Üsküdar Cezaevinde arkadaşı Rifat Köylüyü öldüren Topal Hüseyin adındaki mahkûmun yargılanmasına dün ikinci Ağırceza mahkemesinde başlanılmıştır. Dünkü oturumda dinlenilen Hüseyin:

«— Birbirimizi hiç sevmezdik; hep kavga ederdik. O gün de kavgaya tutuştuk, ben de bıçağımı çekerek vurdum» demiştir.

Dava, olay tanıklarının çağırılması için bırakılmıştır.

HEM NALINA HEM MIHINA

Tarihe şan veren Türk

Radyomuzun tarih öğretmenliği vazifesini pek güzel bir [...] da başaran Feridun Fazıl Tülbendci, gene radyoda anlattığı kahramanlık menkıbelerini bir araya toplayarak kitab halinde neşre başladı. «Kahramanlık menkıbeleri» serisinin birinci kitabı «tarihe şan veren Türk» tür.

Feridun Fazıl Tülbendci, eserinin ön sözünde, belki de bir şehid evlâdı olduğu için kahramanlık menkıbelerini «Şehidler» adı altında toplamak istediğini söyledikten sonra şöyle diyor:

«Bu konuşmaları hazırlarken bir defa daha inandım ki, mağlûbiyetlerimiz bile bir kahramanlık menkıbesi yaratmaktadır. Tarih Türk ordularının şanlı menkıbelerile doludur.

«Aziz şehidlerimizin ruhlarına ithaf ettiğim bu kitaba «Tarihe Şan Veren Türk» adını koyuyorum.

«Asil ve kahraman Türk milleti tarihe daima şan ve şeref vermiştir.»

Hakikaten de öyledir ve muharrir eserine «Tarihe Şan Veren Türk» gibi pek güzel bir ad seçmekle isabet etmiştir. Kitabın kapağı da, kadırga ve kalyon devrinde bir deniz savaşımını gösteren renkli bir resimle süslenmiş olduğu için, ayrıca ruhumu okşadı.

Kahraman Türkün, bütün tarihi boyunca mubarek kanı ile yazdığı yiğitlik destanlarından 19 tanesini terennüm eden bu eseri, zevk ve heyecanla okudum, her sahifesinde ayrı bir millî iftihar ve gurur duydum.

Muhterem okuyucularım bilirler ki radyomuzda, bir zaman kahramanlık saatinin kesilmiş olmasından birkaç defa şikâyet etmiştim. Radyo idaresi, [...] faydalı [...] radan bu çok lüzumlu ve faydalı konuşmaları «Geçmişte Bugün» konuşmalarını hazırlıyan Feridun Fazıl Tülbendciye yaptırmağa başladı. Fikrimce kahramanlık menkıbeleri radyo yayınlarından hiçbir zaman eksilmemek lâzımdır. Çünkü bir milleti millet yapan, onun geçmişteki kahramanlıkları ve [...] mefahiri ile dolu olan tarihidir. [...] menkıbeler, birer destan halinde, milletin kendine olan imanını kuvvetlendirir; bir gün vatan için can vermesi [...] rekecek olan gençliğe kahramanlık ve fedakârlık ruhunu aşılar.

Ölmeği bilmiyen milletin yaşamağa hakkı yoktur. Yurd için, istiklâl için, şeref ve namus için, hayatı hiçe saymak lâzımgeldiğini bize öğreten, bunun geçmişteki muhteşem örnekleridir. Feridun Fazıl Tülbendcinin «Tarihe Şan Veren Türk' ünde anlattığı kahramanlık menkıbeleri işte bu örnekleri bize verir.

Bu şehamet destanlarını radyoda dinlerken ve kitabda okurken duyduğum heyecan o kadar büyük ve derindir ki, kahramanlıkları yaratacak kanın damarlarınızda bir alev gibi dolaştığını bissedersiniz.

Arkadaşımızı bu eserinden dolayı tebrik ederken Türkün karada ve denizdeki şerefli menkıbelerine havada yaptıklarını da ilâve etmesini rica ederim. Meselâ adaşı kahraman tayyareci Fazılın hayatı da, onun «Mehmedciğin öyle bir destandır ki...» dediği şanlı münevver bir Mehmedciğin şanlı destanıdır.

CUMHURİYET
Nüshası 10 kuruştur.

Abone Şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Bir aylık	300 Kr.	600 Kr.
Üç aylık	800 »	1600 »
Altı aylık	1500 »	2900 »
Senelik	2800 »	5400 »

Dikkat
Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade olunmaz.

BU DÜNYADA HARPTEN BAŞKA neler oluyor?

Ehramlara dair ortaya atılan yeni keşifler ve düşünceler

Mısırdaki ehramlara dair şimdiye kadar hiç şüphesiz binlerce yazı yazılmıştır. Bunlardan bir kısmı belki ayni gerçekleri tekrardan ibaret kalmıştır. Fakat pek çoğu da o kırk, kırk beş asırlık anıtlara aid bir takım yeni keşifleri, yeni düşünceleri açığa vurmağa yaramıştır.

Kuzey Afrika harbi bittikten sonra Mısır, Avrupa ile güney Asya ve Uzakdoğu arasındaki geçidlik ödevini yeniden ifaya başladı. Avrupadaki savaş neticelenince de dünyanın en eski medeniyetlerinden birine sahib olan bu memleketle ilgilenenler yeniden çoğaldı.

Mısıra gidenlerin muhakkak ki ilk görmek istedikleri şey ehramlardır. Çünkü ilkokuldan başlıyarak, bütün tahsil devresinde Mısır tarihini gözlerinin önünde en iyi canlandıran onlar olmuştur. Son günlerde Kahireyi ziyaret eden bir Amerikalı ehramların sanat ve tarih kıymetini bir tarafa bırakarak bunlardan ekonomi ve ticaret bakımından istifadeyi düşünmüş, tepelerine muazzam «Neon» yazılarile türlü türlü reklâmlar koymak teklifinde bulunmuştur. Fakat Mısır hükûmeti, her halde ataların türbelerini teşkil eden kıymetli âbideleri herhangi bir filmin, sabunun, diş macununun propagandasına âlet etmek istememiş olacak ki teklifi reddetmiştir.

Amma, ehramlara karşı son defa gösterilen alâka sade bundan mı ibarettir? Hayır!. Vaktile Napolyonun maiyetinde oraya gitmiş olan Fransız mühendislerinin meydana çıkarmış oldukları bazı esrarlı tesadüfleri bir takım âlimler, şimdi yeniden incelemek teşebbüsüne girişmişlerdir. Bilindiği veçhile o vakit Fransız bilginleri Keops adına inşa edilmiş olan en büyük ehramın kaidesinden uzanan çizginin «Delta» bölgesini tam ikiye böldüğünü kezfetmişlerdi. Bu keşfin doğru olduğu bugün bir daha tahakkuk etmiştir.

Yalnız, Yusuf Peygamberin rüyasını tâbir etmesi neticesi Fir'avnun orayı vukubulacak 7 sene kıtlık zarfında yenecek erzakı koymaya mahsus olmak üzere yaptırdığı hakkındaki rivayetin doğru olup olmadığını tesbit etmeğe henüz hiç kimse muvaffak olamamıştır.

Fakat, bütün âlimler, ehramların Fir'avunlar tarafından sırf kendi mumyalarının muhafazası için bina edilmiş olduğu nazariyesini de pek gözleri kapalı kabul etmiyorlar. Bu iddialarını şu suretle kuvvetlendiriyorlar:

— Ehramlardan her biri aşağı yukarı 2 milyon üçer yüz bin parça taştan mürekkebdir. Bu taşların beheri iki buçuk ton ağırlığındadır. Yirmi, hattâ otuz sene gibi uzun bir müddet esnasında oraya yığılmışlardır. Âlâ.. Azamet fikri o mağrur hükümdarları böyle bir hevese belki düşürebilir. Lâkin ne ehramların bir tarafında, ne de sandukaların bulunduğu odalarda tek bir hiyeroglif yazısı yoktur. Hiç bir kitabe mevcud değildir. Sonra sandukaların bulunduğu odalarla dışarısını bir takım koridorlar yekdiğerine ulaştırıyor. Bu koridorların inşasına sebeb nedir? Acaba, mumyaların hava almaya ihtiyaçları mı vardı? Keza, sandukaların konduğu odalar, niçin yerden elli metre yüksekte vücude getirilmiştir. Bu iş, öyle bir devirde yapılmıştır ki, diğer mumyalar toprak altında kayaların içi oyularak oralara konulurdu.

Koridorların başlangıcında mevcud birçok yerler ayni vazifeyi görebilecekken ve onların bu hale sokulması çok daha az bir zahmetle temin edilebilecekken «büyük galeri» adı verilen kısım neden inşa edilmiştir?

Fir'avunların, zevcelerinin sandukaları ayni ehramın içinden çıkmadığı halde «kraliçenin odası» adını taşıyan salon niçin yapılmıştır?

Bütün bu sualler uzun zaman cevabsız kalmıştır. Bir kısmı da hâlâ kalmaktadır.

* * *

Pek gizli ve sağlam olarak yapılmış giriş yerleri bizzat Mısırlılar, Yunanlılar ve Romalılar tarafından keşfedildiği halde ehramların asıl içerisine ilk defa girmenin bir Arab hükümdarına nasib olduğu ekseriyetle kabul edilmektedir.

820 yılında, Harunurreşidin oğlu Me'mun, yüksek bir noktada topladığı mühendisler ve ameleye o zamana kadar ilişilmemiş bir halde kalmış olduğunu sandığı bu âbidelerin sırrına nüfuz edilmesi emrini vermiştir. Memunun işçileri hiç bir plân dahilinde olmıyarak aylarca çalışmışlar, methalleri örten taşları ateş yakarak kızgın bir hale getirdikten sonra üzerlerine su dökerek çatlamalarını ve kırılmalarını sağlamışlardır. Hâlâ, bugün o zamandan kalma isler, çekiç ve kalem yerleri görülmektedir.

Me'mun ile mühendisleri ve işçileri açılan gedikten içeriye girmişler, karanlık koridoru ellerinde meşalelerle geçmişlerdir Koridor evvelâ aşağıya doğru iniyor, sonra yukarıya doğru yükseliyor ve nihayet dümdüz olarak büyük bir salona varıyordu. O salon bugün «Kraliçe odası» adını taşıyan yerdir. Me'mun ve adamları orayı bomboş bulunca büyük bir hayal sukutuna düşmüşlerdir.

Oradan yukarıya doğru tırmanmışlar, kubbesi üstüste yedi kısma istinad ettirilmiş, zemini kaypak büyük galeriye vasıl olmuşlardır. Oradan küçük bir odaya bu odadan da geniş bir yere geçmişlerdir ki orası ehramın tam ortasını teşkil ediyordu. Burada bir sanduka kaya tesadüf etmişlerse de içini boş bulmuşlardır. Onuncu yüzyılda, yarı arkeoloğ yarı mühendis, fakat ayni zamanda manevî bilgiler mütehassısı bir İtalyan, kaptan Caviglia, Büyük Britanya müzesinin servet sahibi mütehassıslarından albay Howard Vyse ile birlikte uzun zaman büyük ehramın muammasını çözmeğe uğraşmıştır.

Howard Vyse, bu işe 10 bin İngiliz lirası tahsis etmiş, devamlı çalışmalardan sonra, dört oda daha meydana çıkarılmıştır. Fakat bu odalarda da gene hiç bir şey bulunamamıştır. Maamafih, bu keşif Kralın odasının üstüne tesadüf eden odaların niçin inşa edilmiş olduklan hususunun meydana çıkmasını temin etmiştir.

Bu odaların üstündeki büyük ve ağır taşların tazyikine karşı Kralın odasile o taşlar arasında tampon vazifesini görmek üzere vücude getirildikleri anlaşılmıştır.

Howard Vyse'in çalışmaları oradaki tek hiyeroğlif kitabesinin de keşfine sebeb olmuş ve bunun neticesi büyük ehraman üzerinde vaktile üç Fir'avunun adlarının yazılı bulunduğu ve zamanla bu yazıların ortadan kaybolduğu kanaatine varılmıştır. O üç Fir'avun Kufu ile Knem ve Kufu-Knem'dir. Yunanlıların Keops adını verdikleri Kufu, birinci sülâle hükümdarlarından [...] Fakat Knem ile Kufu-Knem kimdir? Henüz bu sorunun cevabı verilmemiştir.

* * *

Mısırın eski eserlerile meşgul olmakta büyük bir şöhret temin etmiş olan İngiliz âlimlerinden Sir Flinders Petrie de bilginlerden ziyade falcılara ve [...] nevî ilimlerle uğraşanlara yakışır bazı iddialarda bulunmuştur. Bilgin Mısır hükûmetinin müsaadesile büyük ehramın Kral odasında bir gece geçirmiş ve ertesi gün şunları anlatmıştır:

«Gece bol ışık mevcud olmasına rağmen salonun durumu gözlerimin önünde dördüncü de büsbütün değişti. Adeta [...] bir boyut görüyor gibiydim. Oraya girdiğim yeri tayin etmek için uzun müddet uğraştığım halde muvaffak olamadım. Ancak sabahleyin muradıma erebildim.

Sayın Sir Flinders Petrie cenabları her halde rüya görmüş olacaklar!

Buna karşılık, eski Mısırın eski eserler servisi direktörü Etienne Drioton müsbet ilimlerle beslenmiş bir kafa mahsulü çok akla yakın bir demecde bulunmuştur:

— Büyük ehramın üzerinde bir takım hiyeroglif yazılarını ihtiva eden bir kaplamın bulunduğu doğrudur. Sert kalker taşından olan bu kısım on ikinci yüzyıl zarfında sökülmüş ve taşlar Kahire şehrinin bir kısım binalarının inşasında kullanılmıştır.

İçeride hiç bir sanduka ve mumya bulunmaması meselesine gelince; bunu da esrarlı görmemelidir. Herhalde büyük ehramın Me'mun'dan daha evvel açılmış ve içerideki sandukalar, mumyalar, kıymetli şeyler dışarıya taşındıktan sonra methallerin tekrar muhkemce kapatıldığı anlaşılıyor.

Ama, buna rağmen hâlâ şüphede olanlar, ehramların içinde yeni odalar, koridorlar, sayısız hazineler keşfedileceğine kani bulunanlar var. Bu dünya ümid dünyasıdır!.

SON HABERLER

Siyasi İcmal

İngiliz seçim savaşının safhalarından...

Dün akşam Mr. Eden, muhafazakâr parti namına radyo ile bir seçim nutku söyledi ve o da Mr. Churchill'in geçen nutku gibi bilhassa sosyalist liderlerden Sir Stafford Cripps'e hitab ederek onun ortaya atığı meselelerden birini inceledi.

Mr. Eden, ötedenberi İngiltere ile Sovyetler Birliği arasında en iyi münasebetleri kurmak ve dostluğu sağlamak lehindedir. Dış Bakanlığı sırasında hep bu esas dairesinde hareket etmiştir. Nitekim dün, Sir Cripps'in ortaya atmış olduğu yeni meseleyi tahlil etmeden önce bu noktayı aydınlatmış ve bütün düşüncelerini veciz bir cümleye sığdırmak hünerini göstermiştir. Mr. Eden diyor ki:

«— Elbirliğimiz sayesinde harbi kazandık. Elbirliğimiz daha gelişirse sulhu da kurtarırız.»

Bu da gösteriyor ki, İngiliz muhafazakârlarının dış politikalarında hâkim olan esaslardan biri, Sovyetler Birliği ile dost olmak ve bu dostluğu elden geldiği kadar sıklaştırmaktır. Çünkü bu dostluk, en büyük denemeyi geçirmiş ve dünyanın en büyük ve en müthiş harblerinden birini zaferle kazanmağa yardım etmiştir.

İşler bu merkezde olduğu halde son seçim savaşı sırasında işçi liderlerinden Sir Stafford Cripps ortaya şöyle bir dava atmıştır:

«— İngiltere ile Sovyetler Birliği arasında en iyi münasebetleri kurmağa yardım edecek âmillerden biri, İngilterede sosyalist bir hükûmetin kurulmasıdır. Çünkü sosyalistlerin Sovyetlere karşı sempatileri ve anlayışları, muhafazakârların sempati ve anlayışı ile kıyas kabul etmez.»

Mr. Eden'e göre, böyle bir dava kabul edilecek olursa, buna karşı şöyle bir dava da ileri sürmek mümkündür:

«Meselâ, İngiltere ,Amerika Birleşik Cumhuriyetlerile en sıkı dostluğu kurmak ve onunla elbirliği yapmak zorundadır. Birleşik cumhuriyetlerde serbest teşebbüs hüküm sürmektedir. Onun için İngilterede de muhafazakârlarla liberallerin hükûmet kurmaları ve serbest teşebbüse en büyük önemi vermeleri gerektir.»

Mr. Eden, bu gibi davaları ileri sürmenin nekadar manasız olduğunu anlatmak için bu mukabil davayı ileri sürdükten sonra kendisinin bu çeşid iddialara tutunmaktan uzak olduğunu ve esasen iç politika işlerini dış politika işlerine karıştırmanın en manasız hareket olacağını anlatıyor ve bu münasebetle meşhur Fransız devlet adamı Herriot'nun şu değerli sözünü nakilediyor:

«Dış politikanızı, iç poiltikanızın gereklerine, boyun eğdirecek olursanız, hiç bir iş yapmanıza imkân kalmaz!»

Mr. Eden de bu sözün doğruluğuna inandığı için bir yabancı devlet temsilcisile karşılaştığı zaman o muhafazakâr mı, sosyalist mi, komünist mi olduğunu sormıyarak onun harb ve sulh bakımından, kendi memleketinin menfaati bakımından durumunu incelediğini ve ona göre hareket ettiğini anlatıyor, sonra şu sözü söylüyor:

«Şayed bir yabancı devlete dost olmak için onun kurmuş olduğu teşekkülün tıpkısını kopya etmek icab ederse, o zaman o yabancı devletin, sizin siyasetinizi dikte etmesine yol açmış olursunuz.»

Her millet ise kendi siyasetine hâkim olmak ve kendi siyasetini doğrudan doğruya seçmek istediği için bunun da çok doğru olduğu şüphe götürmez.

Mr. Eden bu gerçekleri izah ettikten sonra genel seçimden sonra Dış Bakanlığa gelecek olan kimselerin ne çetin işlerle karşılaşacaklarını anlatmış, İngiliz milletine gerekleşen pek büyük vazifenin iç ayrılıklarını azamî derecede azaltarak harice karşı birleşik davranmak olduğunu anlatmış ve bilhassa ilk defa seçime iştirak edecek olan gençleri bu şekilde harekete teşvik etmiştir.

Savaş müddeti son bulmak üzere olduğu için İngilterenin iç ve dış politikasına aid bütün meselelerin münakaşası da büsbütün hararetlenmiş ve İngiliz milletinin hangi tarafa rey vereceği meselesinin bütün dünyada uyandırdığı merak, kat kat artmış bulunuyor.

Ömer Rıza DOĞRUL

Toprak Kanununu tatbik hazırlığı

— Baştarafı 1 inci sahifede —

Toprak kanunu kadar hararetli münakaşalara yol açmıyacaktır. Zira bir çok orman sahibleri, fennî şekilde veya usulü dairesinde işletemedikleri için faydalanamadıkları ormanlarının, devlet tarafından bir an evvel satın alınmasını beklemektedirler.

Üçler toplantısı

— Baştarafı 1 inci sahifede —

...üzerine, Berlinde gelecek ay yapılacak olan «üç büyükler» toplantısı Japon Başbakanı Suzuki'yi gayet nazik bir durumla karşı karşıya bırakacaktır. Polonya meselesinin halledilmiş olması ve San Francisco konferansının muvaffakiyetle neticelenmiş bulunması yakında toplantının muvaffakıyeti hakkında şüpheye mahal vermemektedir.

İzmitin kurtuluş günü

İzmit 28 (Özel) — Şehrimizin düşman işgalinden kurtuluşunun yirmi beşinci yıldönümü bugün emsalsiz bir törenle kutlanmıştır. Vali, komutanlar, milletvekilleri, binlerce halkın katıldığı tören çok heyecanlı ve güzel olmuştur. İzmit halkı, Ebedî ve Millî Şeflerimizle kahraman ordumuza karşı duyduğu minnet ve şükranları belirterek şehidlerimizin aziz hatıraları anılmıştır.

İzmitte otomatik telefon

İzmit 28 (Özel) — İzmitte yapılmakta olan şehirlerarası otomatik telefon tesisatı bugün güzel bir törenle işletilmeğe açılmış ve böylelikle İzmitin telefon derdi sona ermiştir.

Sovyetlerin talebleri

İngiliz membaları yeni tafsilât veriyorlar

— Baştarafı 1 inci sahifede —

raftan şu cihet de oldukça sarihtir ki Sovyet - Türk müzakereleri, bir dereceye kadar Suriyedeki anlaşmazlıkla ve Yakınşarktaki umumî durumla da bağlı bulunmaktadır.

Ankaradan gelen haberlere ve iyi haber alan Londra mahfillerine göre, durum şöyle gibi gözükmektedir:

Sovyet hükûmeti, Türk hükûmetile hakdostluk muahedesinin Boğazlar hakkındaki Montreux mukavelenamesinin büyük bir kısmını lüzumsuz bir hale getirecek bir tarzda yenilenmesini arzu eder gibi gözükmektedir.

Sanıldığına göre, Rus teklifleri, Boğazları bütün yabancı devletler harb gemilerine kapamak ve Türkiye ile Sovyetler Birliği harb gemilerinin serbestçe geçmelerine müsaade etmek neticesini verecektir. Bunun temini için, Sovyet hükûmetinin Boğazların ve Ege denizinin himayesi için müşterek üsler teklif etmiş olduğu söylenmektedir.

Kars bölgesinde hududun tashihi, sanıldığına göre, nisbeten ufak bir meseledir. Fakat daha demokrat ve daha temsilî bir Türk hükûmeti hakkında yapıldığı söylenen Sovyet talebi sanıldığına göre Türk mahfillerinde endişe uyandırmıştır. Sanıldığına göre, tâviz olarak şimal Suriyedeki Halep şehrinin Türkiyeye verilmesi teklifi ileri sürülmüştür. Halep halen, Suriye hayatı ile normal münasebetlerini kesmiş ve yarı ölü bir duruma düşmüş bir şehir halinde bulunmaktadır. Düşünüldüğüne göre, Türkler, bedevî aşiretlerin son zamanlarda hudud karakollarına hücumlar yaptığı bu bölgede lüzumlu nizamı idame edecek durumdadırlar.

Şark üslerinin üç büyük devlet tarafından işgal edilmesinin de bazı resmî mahfillerde teklif olunduğu söylenmektedir. Şimdiye kadar bu hususta hiç bir karar alınmamıştır. Fakat bu cihet malûmdur ki Amerika Birleşik devletleri hükûmeti, Suriye ve Lübnan'da polis vazifesi görmek üzere Amerikan kıt'alarının İngiliz kıt'alarına iltihakı hakkındaki İngiliz teklifini reddetmiştir.

Londradaki iyi haber alan diplomatik mahfillerde sanıldığına göre, Boğazlar rejiminin tadili hakkındaki Sovyet teklifine İngiliz cevabı, eğer bugünkü sistem tatmin edici değilse kontrolün bir tek büyük devlete değil fakat üç büyük devlete verilmesi olacaktır.

Boğazlar üzerindeki hal suretinin tesir edeceği diğer bir unsur da kuzey İranın istikbali olacaktır. Bildirildiğine göre, İranın Sovyet işgali altında bulunan kuzey bölgesinde bir Azerbaycan kurtuluş millî komitesi kurulmuş ve mahallî teşekküllerin yaptığı demeçler İran Azerbaycanının Sovyet Azerbaycanı ile birleşmesini taleb etmekte bulunmuştur. İran'dan Sovyetler Birliğine böyle bir arazi ilhakı, eğer yapılacak olursa, Türkiyenin İranla doğrudan doğruya mevcud temasını kesecek ve Sovyetler Birliğine musul bölgesine temas eden bir hudud verecektir.

Gazetelerin neşriyatı

Londra 28 (a.a.) — Daily Mail gazetesinin diplomatik muhabiri bildiriyor:

Türk - Rus andlaşmasının yenilenmesi bahsinde Türk hükûmetine bir şifahî nota ile bildirilen Rus şartı, üç büyük lider tarafından önümüzdeki Berlin toplantısında görüşülecektir.

Türk Dış İşleri Bakanı Bay Hasan Saka, San Francisco'dan Ankaraya dönerken Londraya yapacağı ziyarette, meseleyi İngiliz hükûmetile görüşecektir.

Sovyet hükûmeti, feshetmiş olduğu Türk - Rus andlaşmasının yenilenmesi için aşağıdaki şartları ileri sürmüştür:

1 — Boğazlar rejiminin tadili, Rusya, Boğazlarda üsler alacak ve Boğazların müdafaasından Türkiye ile birlikte mesul bulunacaktır.

2 — Kars ve Ardahan vilâyetlerinin Türkiye tarafından Rusyaya iadesi.

Rus tekliflerinin birincisi, Montreux mukavelenamesinin tadilini icab ettirecektir. Montreux mukavelenamesi ise, 1914-1918 harbinden sonra Boğazların kontrolunu bazı şartlar altında Türkiyeye iade etmiş olan bir milletlerarası andlaşmasıdır. İngiltere ve Fransa, bu andlaşma âkidlerindendir ve binnetice, Boğazları ve Montreux mukavelenamesinin tadilini ilgilendiren Rus talebleri, İngilterenin hayatî mahiyette ilgili bulunduğu mühim meseleleri ortaya koymaktadır.

Londra 28 (a.a.) — Daily Express'in siyasî muharriri, Boğazlar meselesinin Berlinde üç büyük tarafından müzakere edileceğini belirterek, Rusyanın Türkiyeye, Boğazlar üzerinde bazı kontrol haklarını ihtiva eden yeni bir andlaşma teklifinde bulunduğunu yazmakta ve Almanyanın ve peyk memleketlerinin işgali plânı mucibince Sovyet hükûmetinin bütün doğu Avrupayı kontrol etmekte olduğunu ilâve etmektedir.

Londra 28 (a.a.) — Yorkshire Post'un Londra muhabiri yazıyor:

Türkiye Dış İşleri Bakanı Hasan Sakanın San Francisco dönüşünde Londrayı ziyaret arzusunda bulunduğu bildiriliyor. Türkiye büyük elçisinin, salı akşamı yaptığı müracaatle bu hususta İngiltere Dış İşleri Bakanlığına malûmat verdiğini sanıyorum. Hasan Sakanın Londrada iyi karşılanacağına şüphe edilemez.

Dün de yazmış olduğum gibi, gelecek aylar içinde, halen Montreux andlaşması hükümlerine göre idare edilmekte bulunan Boğazlar statüsünün uzunboylu konuşmalara mevzu teşkil edeceğini işiteceğiz. Hasan Sakanın Londrada görüşeceği başka işler arasında Boğazlar meselesi de konuşulacaktır. Bu meselenin yakında vukubulacak Churchill, Truman, Stalin arasındaki buluşma programında bahis mevzuu olması bakımından, Türkiye Dış İşleri Bakanı bu meseleyi görüşmekte daha istekli bulunacaktır.

«Rusya, Montreux andlaşmasında kendi lehinde bazı değişiklikler yapılmasını istiyeceğinden Türkiyeyi haberdar ederken, 1921 de Türkiyeye terkedilen Kars ve Ardahan bölgelerinin iadesi arzusunda bulunduğunu da bildirmiştir. Türkler, bu meselelerle birlikte Rusların ileri sürmek tasavvurunda bulundukları diğer meseleler hakkında çekingen davranmaktadır. Montreux andlaşması gereğince, Türkiyenin iştirak etmemiş bulunacağı bir harbde, muhasım taraflar «... Harb gemilerinin Karadeniz ile Akdeniz arasında Boğazlardan geçmeleri yasaktır. Eğer Türkiye harbe iştirak ediyorsa, muhasım taraflara aid harb gemilerinin geçişine dilerse müsaade edebilir. Böylece Türkiye, bu andlaşma ile çok kuvvetli bir duruma girmiş bulunuyordu. Karadenizin başlıca büyük devleti olan ve Akdenize doğrudan doğruya çıkar yolu bulunmıyan Rusya, bu andlaşmadan hiç şüphesiz çok ağırlık duymuştur. Ortaşarkta ve doğu Akdenizde mühim ve büyük stratejik alâkaları dolayısile Büyük Britanya da bu meselede sıkı sıkıya ilgilidir. İkinci dünya harbinden sonra Amreika da, dünyanın bu kısmına gittikçe artan bir alâka göstermektedir. Montreux andlaşması, yalnız Rusyaya ve Türkiyeye aid bir mesele değildir. İngiltere dahil olmak üzere başka on memleket bu andlaşmayı imzalamışlardır. Bu bakımdan, andlaşmanın tekrar gözden geçirilmesi işinde, umumiyetle imza eden devletlerin de hesaba katılması lâzımdır. Montreux andlaşmasına imza koyan devletle arasında, geçen büyük harbde Geliboluda ölen Avustralya askerlerinin mevcudiyeti yüzünden, Avustralya da bulunmaktadır.»

Londra 28 (a.a.) — (B.O.W.) — Türkiye Dış İşleri Bakanı Hasan Sakanın, San rancisco'dan dönüşü sırasında Londrayı ziyaret edeceği bugün teyid edilmiştir. Türkiye büyük elçisi Ünaydın, bundan iki veya üç hafta sonra vukubulacak olan bu ziyaretin teferruatını tanzim için dün, İngiltere Dış İşleri Bakanlığı daimî müsteşarı Sir Alexander Cadogan ile görüşmüştür.

Türk - Rus dostluk andlaşmasının geçen martta Sovyet hükûmetince feshinden sonra, iki memleket arasında yeni bir anlaşma esasına varılmak üzere müzakereye girişilmesi gerekeceği Ankarada anlaşılmış bulunmaktadır. Halen yürürlükte bulunan ve Boğazlar statüsünü tanzim eden Montreux andlaşmasının Rusyayı tatmin etmediği malûmdur. Türkiyeden alınan haberlerle, Rusyanın Birinci Dünya harbinden evvelki batı Kafkasya hududlarının iadesini istemekte olduğu da anlaşılmaktadır.

Boğazlara gelince, buradaki durum, 1936 da tanzim edilen ve Türkiyenin muhasım bulunmadığı bir harb vukuu takdirinde, mahdud bazı şartlar ve icablar müstesna olmak üzere, harb gemilerinin transit yolu ile Boğazlardan geçebilmeleri hakkını vermiyen Montreux andlaşmasile takarrür etmiş bulunmaktadır.

Hasan Sakanın, Londra ziyareti esnasında bu mevzuu görüşmek arzusunda bulunacağı sanılıyor. 1936 Montreux andlaşmasını imzalayan on devlet şunlardır:

Büyük Britanya, Sovyet Rusya, Fransa, Japonya, Türkiye, Rumanya, Yunanistan, Yugoslavya, Bulgaristan ve Avustralya.

Yunanistan ve Rusya

— Baştarafı 1 inci sahifede —

yet Rusyanın Yunanistana karşı takındığı vaziyetteki değişikliğin Yunan hükûmet meselesinin şu veya bu şekilde halledilmesinden ileri gelmiş bulunmadığına ve çünkü, Sovyet Rusyanın vaziyetinde değişiklik hasıl olduğu ve Yunanista nile Sovyet Rusya arasında siyasî münasebetler kesildiği zaman, komünistler de dahil olmak üzere bütün partileri temsil eden bir hükûmetin iktidar mevkiinde bulunduğuna işaret etmektedirler.

Ayni mahfillere öre, Sovyet Rusyanın Yunanistana karşı vaziyetinde değişiklik olmasının sebebini o zamandanberi güney doğu Avrupada ve Balkanlarda Sovyet siyasetine verilen istikamette aramak icab eder. Bunun için, Sovyet hükûmetinin takındığı bu vaziyetin Üç Büyüklerin gelecek toplantısından evvel gözden geçirilmesi beklenmemelidir.

Dar gelirlilere şeker

Ankara 28 (Telefonla) — Dar ve değişmez gelirlilere şeker dağıtımına Ankarada, 2 temmuzda başlanacaktır. Diğer vilâyetlerimizde de temmuzun ilk haftası içinde dağıtılması beklenmektedir.

Eden'in demeci

— Baştarafı 1 inci sahifede —

bu işe iyi başlanmıştır.

İkinci olarak böyle bir teşkilâtın muvaffak olabilmesi için, kararlarına riayeti sağlayacak silâhlı bir kuvvete emir verebilmesi lâzımdır. Bu kuvvete iştirak etmeğe yahud hiç olmazsa, herhangi bir beklenmedik olaya karşı kendi müdafaamızı sağlamağa hazır bulunmalıyız.

Üçüncü bir nokta da Almanyanın ve Japonyanın yeni bir harb çıkarmak durumuna gelmelerine mani olacak tedbirleri almaktır.

Dördüncü nokta olarak şunu belirtmek isterim ki bu dünya teşkilâtının muvaffak olması bizim, Sovyetler Birliğinin ve Birleşik Amerikanın sıkı bir dostluk ve anlayış zihniyetile hareket edebilmemize bağlıdır.

Sofya elçimiz Bulgaristana hareket etti

Ankara 28 (a.a.) — Bir müddettenberi memleketimizde bulunan Sofya elçisi Faik Zihni Akdu, memuriyetine avdet etmek üzere bu akşamki trenle İstanbuldan Sofyaya hareket etmiştir.

Çalışma Bakanlığı

Bakanlık erkânı tayin edildiler

Ankara 28 (a.a.) — Çalışma Bakanlığının kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun 27/6/1945 te yayınlanarak yürürlüğe girmiş bulunuyor. Bu kanuna göre meydana gelen Bakanlık kuruluşu şimdilik yalnız merkezde bazı esaslı daireleri kapamakta ve Bakanlığın ilerdeki işlerinin yürütülmesi görevleri asıl kesin kuruluşa aid ikinci bir kanun çıkarılıncıya kadar eskisi gibi Ekonomi Bakanlığının bölgelerdeki müdürlüklerine bırakılmaktadır.

Yeni Bakanlığın başlıca görevlerine iş kanununun ilk hazırlandığı ve sonra yürürlüğe girdiği gündenberi hep bu konularda çalışarak yeterlik ve başarı göstermiş olan elemanlar alınmıştır. Böylece Bakanlık müsteşarlığına eski iş dairesi başkanı Enis Behiç Koryürek'in tayini Cumhur Başkanlığı yüksek katınca onanmıştır. Bundan başka Bakanlık teftiş kurulu başkanlığına eski iş dairesi başkan muavinlerinden Nasfet Üler ve başmüfettişliklere Fazıl Akyol ile Vedad Bayru ve birinci müfettişliğe Rıza Işıtan, hukuk müşavirliğine Muslih Ferid Fer, araştırma ve danışma kurulu üyeliklerine iş dairesinin eski başkan muavini Necati Topçuoğlu ile iş başmüfettişi Hakkı Yenilay ,iş dairesi genel müdürlüğüne eski başkan muavinlerinden Faris Ulubay ve genel müdür yardımcılığına da eski iş teşkilâtında bölge âmirliklerinde bulunmuş olan Celâl Dinçer tayin edilerek görevleri yüksek Cumhur Başkanlığınca onanmıştır.

İstanbulun odun kömür ihtiyacı

Tarım Bakanlığı yeni tedbirler aldı

Ankara 28 (Telefonla) — Öğrendiğime göre ,Tarım Bakanlığı İstanbulun odun ve mangal kömürü ihtiyacını karşılamak için çok önemli bir teşebbüse girişmiştir: Bakanlık kendi orman revirlerinden getirteceği kömür ve odunu halka çok ucuz fiatla satacaktır.

Diğer taraftan, İstanbulda kok kömürü dağıtımına önümüzdeki pazartesi gününden itibaren başlanacağı haber verilmektedir. Kömür almak için İstanbulda geçen sene 64 bin kişi müracaat etmişti. Bu yıl ise bu sayı 86 bini bulmuştur. Bu suretle ,istenen miktar geçen seneye nazaran 30 bin ton fazladır. Buna rağmen bütün ihtiyacın karşılanması için tedbirler alındığı bildirilmektedir.

Halebde kanlı hâdiseler

— Baştarafı 1 inci sahifede —

da tutuluyordu. Bunlardan biri Fransız delegesini şahsan korumağa memur İngiliz ve ikincisi de tarassud vazifesile mükellef Suriyeli jandarmalardan mürekkebdi. Bu şartlar altında Fransız delegesinin yapabileceği şey ancak telefonla temas edebilmek olmuş ve hiç bir ziyareti kabul edememiştir. Şimdi Suriyedeki Fransız diplomatik temsilcisi olarak ,yalnız evrakın muhafazasına tayin edilen bir memur kalmıştır.

Halebde bombalar patlıyor

Beyrut 28 (a.a.) — Reuterin özel muhabiri bildiriyor:

Bu sabah yayınlanan bir Fransız resmi tebliğinde, Halebdeki Fransız murahhası Emile Desire Fauguenot, bir el bombası atıldığı sırada Suriyeli üç sivilin öldüğünü bildirmektedir. Bu sabah erken saatlerde Fauguenet'un bahçesine bir el bombası daha atılmıştır.

Tebliğde, Pazartesi akşamı çıkan vakalardan bahsedilirken, Fransız kışlaları nöbetçilerinin, karanlıkta dolaşan bazı şüpheli kimseler üzerine ateş açtığı bildirilmektedir. İngilizler vak'a mahalline bir devriye yollamışlardır. Fakat Fransızlar bunu başka bir Suriyeli grup zannederek üzerlerine ateş açmışlardır. Bu yüzden bir İngiliz eri hafif surette yaralanmıştır.

Arab Birliği toplanıyor

Kahire 28 (a.a.) — Arab Birliği genel sekreteri Azzam Bey, Filistin Arab partileri delegesi Musa Alami'ye gönderdiği bir telgrafla kendisini yakında toplanacak Arab memleketleri temsilcilerinin içtimaında hazır bulunmağa davet etmiştir.

Konferanstan sonra

— Baştarafı 1 inci sahifede —

karşı ilk hücum dün mümessiller meclisinde cumhuriyetçi saylav Irksen tarafından yapılmıştır. Mr. Irksen anayasanın demokrasiye uygun olmadığını, bütün iktidarı büyük devletlere verdiğini ileri sürmüştür.

Truman'ın Stettinius'a mektubu

Washington 28 (R.) — Başkan Truman dün yaptığı basın toplantısında, Mr. Stettinius'ün istifa ettiğini bildirmiş ve bu münasebetle kendisine yazdığı mektubu okumuştur. Başkan bu mektubda Mr. Stettinius'ün, Dış Bakanlığında bulunduğu müddet zarfında ve San Francisco konferansında başardığı vazifeleri saymakta, bunlardan dolayı kendisine teşekkür etmekte ve şöyle demektedir:

«San Francisco konferansında vadedilmiş olan vazife şimdi başlamıştır. Anayasa tasdik edilmeli, Birleşmiş Milletler teşkilâtına vücud verilmeli ve bu teşkilâtın işlemesi temin edilmelidir. Amerikanın ve bütün dünyanın istikbali için, bu anayasa eserinin, bütün dünyaca beklenen sağlam yapılı bir barış içinde yükselmesi zarureti vardır.»

Bulgaristanda seçim

Sofya 28 (a.a.) — Bulgar ajansı bildiriyor:

İç İşleri Bakanı Hugov, seçim bölgeleri idarecileri ve valilerile yaptığı bir konuşmada, Bulgaristanda bugünkü saylav seçiminin halk idaresini zorlamaksızın yapılacağını bildirmiştir.

Bakanlar Kurulu toplandı

Ankara 28 (a.a.) — Bakanlar kurulu bugün, Başbakanlıkta toplantısını yapmıştır.

Vergilerin birleştirilmesi

Maliye Bakanlığının incelemelere memur ettiği mütehassıslar şehrimizde tetkikler yapıyorlar

Maliye Bakanlığı, bir kısım vergilerin birleştirilmesini ve mükelleflerden bu şekilde tahsilât yapılmasını uygun görmüştür. Bakanlık, bu hususta incelemelerde bulunmağa mütehassıslardan mürekkeb bir heyeti memur etmiştir. Bu heyetin üç azası şehrimize gelerek tetkiklere ve ilgililerle temasa başlamışlardır.

Bir kısım ticaret ve sanayi müesseselerinden muhtelif vergilerin tahakkuk ve çıkış şekillerini, memur ve müstahdemlerden alınışını, sınaî mamullerin maliyet hesablarını tetkik etmeğe başlıyan heyet dün de Bölge Sanayi birliğine giderek burada incelemelerde bulunmuş, bu münasebetle bir toplantı yapılarak görüşülmüştür.

Bilhassa, muamele, istihlâk, buhran ve muvazene vergilerinin birleştirilmesi ve hattî bunların kazanç vergisile birlikte tahakkuk ve tahsili üzerinde önemle durulmaktadır. Böyle bir şekil hem maliyenin hem de vergiyi tediye edenlerin işlerini kolaylaştıracağı gibi umumî yekûnda bugünkü vergi nisbetine nazaran tenzilât yapmak da kabil olacaktır.

Diğer taraftan, muamele vergisinin bugünkü şeklile sanayiimizin inkişafına zararlı olduğu görülmüştür. Bilhassa beş beygir ve dokuz işçiden yukarı kudreti olan sınaî müesseselerin vergiye tâbi olması dolayısile sınaî müesseselerin parçalandıkları gözönünde tutularak bilâkis küçük sanayi müesseselerinin inkişafına imkân verecek bir şekil hazırlanacaktır.

Çin Başbakanı Moskovaya gidiyor

Londra 28 (a.a.) — Moskova radyosu Çin başbakanı M. Soong'un Moskovaya müteveccihen yola çıkmış olduğunu bildirmiştir.

Bir siyasî muhabirin bildirdiğine göre, Moskovaya gitmekte olanÇin Başbakanı, orada, kurtuluşundan sonra Mançurya'nın durumu ve Çungking hükûmetile Çin komünist hükûmeti arasındaki münasebetler hakkında müzakerelerde bulunacaktır.

Hitler, harbi falla idare ediyormuş

Londra 28 (a.a.) — Açığa vurulduğuna göre, İngiltere Hariciye Bakanlığı harb esnasında Hitler'in niyetlerini evvelden keşfetmek ve onları akamete uğratmak için bir usule müracaat etmiştir. İngiliz makamları, Hitler'in, askeri kararları yıldızlara bakarak aldığı hakkında cerhedilmez delillere maliktirler. Astrologların hüviyetleri ve kullandıkları usuller bilinmekteydi.

İngilizler de bir astrologa müracaat etmişlerdir. Bu astrolog en ince teferruatına kadar Hitler'in yıldızını çıkarmıştır. Bu astrologun aslı Macardır ve harb esnasında İngiliz ordusunda subaylık rütbesini almıştır. Bu astrolog, Hitler üzerine tesir eden astrolojik hâdiseler hakkında hergün raporlar vermekteydi. Bu raporlar çok iyi neticeler vermişlerdir. Bir Alman taarruzu hazırlandığı zaman yıldızların vaziyeti, Hitler'in hücuma geçeceği anı kat'î olarak göstermekteydi.

Gemiler için mühim bir icad

Washington 28 (a.a.) — Yolda arızaya uğrıyan veya hareketsiz kalan gemilerin seyrüseferini temine yarıyan yeni bir âletin keşfedildiği haber verilmektedir.

Fabrikaların imalât hususundaki süratlerile mütenasib olmak üzere bu yeni âletlerin gemilere konulmasına başlanmış ve daha şimdiden Birleşik Amerika donanmasının elli harb birliğine bu âletler yerleştirilmiştir. Bu yeni âlet sayesinde, gemi kısmen suya gömülmüş veya mühim bir kısmı hasara uğramış olmasına rağmen, gemiyi hareket ettirmek imkânı bulunmaktadır.

Yahudi konferansı toplanıyor

Londra 28 (O.W.I.) — Dünya yahudi konferansı, 13 temmuzda Londrada toplanmağa davet edilmiştir. Amerikan siyonistleri, 14 delegeden mürekkeb bir heyet göndermeğe karar vermişlerdir. Bu konferans harbin başlangıcındanberi ilk defa olarak yapılmaktadır. Aralarında Fransa, Belçika, İsviçre, İsveç, İtalya, Yunanistan, Mısır, Avustralya ve Kanada olmak üzere 14 memleketin delegeleri bulunacaktır.

Truman'ın teklifi encümende reddedildi

Washington 28 (a.a.) — Dün, mümessiller meclisi adliye encümeni, Cumhur Başkanını istihlâf sırasında Başkan muavininden sonra, bugünkü kanun gereğince gelmesi gereken Dış İşleri Bakanından evvel Meclis başkanının getirilmesi hakkında Truman tarafından yapılan teklifi 9 a karşı 10 oyla reddetmiştir.

Teklifi reddedenlerden ,çoğu, bunu incelemek için daha fazla zamana ihtiyac olduğunu ileri sürmüşlerdir.

Mareşal Pétain'in muhakemesi geri kaldı

Paris 28 (a.a.) — Hâkim Mongibaux ile başsavcı Mornet'nin hastalıkları yüzünden Pétain davası bilâ müddet talik edilmiştir.

Tıb âleminde iki mühim keşif

Londra 28 (a.a.) — Çürük dişler çekilip penisilin ile tedavi edildikten sonra, tekrar çenedeki yerine takılarak, kök salmaları sağlanmaktadır. Bu tecrübe, bir alexander flomig'in, penisilini keşfetmiş olduğu Londranın Saint Mary hastanesinde yapılmıştır. Yapılan incelemelerde, yalnız kökü hasta olan sağlam dişlerin tedavisi temin edilmiştir.

Tipik bir vak'a üzerinde yapılan tecrübeden sonra kökün etrafında kemik teşekkül ettiği ve dişin bir köprü kaldıracak kadar sağlam yerleşmiş olduğu görülmüştür. Bu usul, ancak bazı dişler daha sağlam iken tatbik edilebilmektdir.

Cüzzamın ilâcı da bulunuyor

Londra 28 (a.a.) — Veremle mücadele alanında yapılan yeni keşifler, cüzzam hastalığına karşı bir ilâcın bulunabileceği ümidini vermiştir. Bu, İngiliz İmparatorluğu yardım cemiyetinin senelik toplantısında bildirilmiştir. Bu toplantıda söz alan cemiyetin tıb sekreteri doktor Muir, muhtelif hastalıkların tedavisi için yeni ilâçların keşfinde son seneler zarfında ehemmiyetli adımlar atıldığını söylemiştir.

Uzakdoğu harbi bir buçuk yıl daha sürecek

Çunking 28 (a.a.) — Mareşal Çan-Kay-Şek bugün bir basın toplantısında da Japonların da Almanlar gibi tam mağlûb edilmeleri istendiği takdirde, harbin bir buçuk yıldan fazla sürebileceğini beyan etmiştir.

Mareşal, Japonyanın kayıdsız, şartsız teslim olmasının ihtimal dahilinde olduğunu belirtmiştir.

Çan-Kay-Şek, Amerika Birleşik Devletlerinin askerî işbirliği hususunda memnuniyetini beyan etmekle beraber Çine yapılan iktisadî yardımın arttırılmasını taleb etmiştir.

Amerikalılar 6 adaya daha çıktılar

Manilla 28 (O.W.İ.) — Amiral Nimitz umumî karargâhından bildirildiğine göre, Amerikan müfrezeleri 6 küçük adaya çıkarılmıştır. Bu adalar Marian takım adalarının kuzeyindedir. Karaya çıkan kıt'alar, Japonyayı bombardıman ettikten sonra dönüşte lüzum görüldüğü zaman üstün uçarkalelerin inebilmeleri için uçak meydanları tesisi işine koyulmuşlardır. Amerikan alayları, hiç bir mukavemetle karşılaşmamışlardır. Bu adalar, Anatahan, Sarigan, Alamagan, Asuncian, Agrigan ve Maug adalarıdır.

Hindistan konferansı

Londra 28 (a.a.) — Hindulardan mürekkeb yeni bir icra kurulunun ihdası için Lord Wavell tarafından yapılan teklifin daha şimdiden başarılı olmasının sağlandığı Simla'da umumiyetle kabul edilmektedir. Siyasî liderlerin konferansı yarın tekrar toplanacak ve bu arada partiler de hep birlikte müzakerelere devam edeceklerdir.

Gandi'nin bir telgrafı

Londra 28 (a.a.) — Gandi, Hindistanın hürriyeti için İngilterede kurulmuş olan mücadele komitesine aşağıdaki telgrafı göndermiştir:

«Hindistanın hürriyeti ile Asyalıların, zencilerin ve istismar edilen diğer kavimlerin hürriyeti için mücadele, bölünmez bir kül teşkil eder. Batı zaferi ve doğuda yakında sağlanacak zafer Hindistanın hürriyeti olmadan hiç bir mana ifade etmez. İngiliz genel seçimlerinde münhasıran bu amaç için samimî olarak çalışan partinin kazanmasını temenni ediyorum.

Şerbetçiotu Alınacaktır

Tekel Genel Müdürlüğünden:

Yurdumuzun bir çok yerlerinde kendi kendine ve çok miktarda yetişen ve Şerbetçiotu ve Mayaotu ve Ömerotu denilen çiçeklerin kurutulmuş olanları vasıflarına göre kilosu 3 liradan 6 liraya kadar satın alınacaktır.

Bu çiçekleri toplayıp satmak istiyenlerin toplama ve kurutma işleri hakkında bilgi edinmek üzere bulundukları yerin Tekel İdaresine başvurmaları. (7965)

Deniz Gedikli Erbaş Ortaokulu Müdürlüğünden:

1 — 1945 - 1946 ders yılı için okulumuzun her üç sınıfına okur alınacaktır.

2 — Kayıd ve kabul 1 haziran 945 ten 20 ağustos 945 tarihine kadar devam edecektir.

3 — İstanbul ve civarındakiler İstanbul Deniz Komutanlığına, Mersin ve civarındakiler Okul Müdürlüğüne, İstanbul ve Mersin bölgeleri dışında müracaat edecekler dilekçelerini Dz. Gd. Er. O. Ok. Md. lüğüne gönderecekler ve dilekçelerinin birer suretini bulundukları mahallin askerlik şubelerine vereceklerdir.

4 — Birinci sınıf için yaş 12-17
İkinci sınıf için yaş 13-18
Üçüncü sınıf için yaş 14-19

5 — Müracaat edecek okurların beraberinde getirecekleri evrak:
a — Nüfus cüzdanı veya tasdikli sureti.
b — Okul şehadetnamesi veya tasdiknamesi «sınıfta kalmış, ikmalli okurlar okula alınmaz.»
c — Çiçek aşı vesikası.
d — Mahalleden ve polisten musaddak doğruluk kâğıdı.
e — Sekiz aded 4,5X6 fotoğraf.
f — Tam teşekküllü askerî hastaneden alınacak olan sağlık raporu
g — Noterden musaddak taahhüd senedi «Bu sened okurun kat'î kabul muamelesi bittikten sonra okul tarafından verilecek örnek üzerinden tanzim ettirilir.

6 — Müsabaka sınav günleri ayrıca ilân edilecektir. (7443)

Hâdiselerarasında FELEK

Diktiğim ağaç!.

Bir politika cilvesine şahid oldum. Buna hayat cilvesi de diyebiliriz. Çünkü politika hayatın bir safhasıdır. Bazılarının hayatına o hâkim olur. Bazılarının da hayatı ona hâkim olur.

Bir dostum var. Muhtelif işlerde bulunmuş. Politika da yapmış. İdarî vazifeler de almış.. Uzunca süren faaliyet hayatında bir takım adamlar yetiştirmiş. Bu adamlar iyi mevkiler tutmuşlar. Muvaffak olmuşları, olamamışlarından fazla. Ne iyi değil mi?

Bir küçük parantez açayım. Eskiden berberden muharrire kadar - hepsi bir kapıya çıkar ya! - herkes yanında çırak yetiştirirmiş. «Falanca, Ahmed Mithat Efendinin yetiştirmesidir» derlermiş. Bugün belki berberler o işe devam ediyorlar. Lâkin fikir sahiblerinin, münevverlerin böyle hayırlı bir işe girişdikleri yok. Galiba boynuz büyür de kulağı geçer korkusundan.

Bu küçük müşahede gösteriyor ki biz eskiden nefsimizi daha az, cemiyeti daha çok düşünürmüşüz. Geçelim de gelelim dostumun durumuna.

Şimdi yaşlı bir adamdır. Dincdir, toktur, bilhassa tok gözlüdür. Herkes gibi onun da şurada burada işi olur. Bu işler çok defa yetiştirdiğini söylediğim adamların elinde olan şeylerdir. Bir telefonla, birkaç satırla onları harekete geçirebilir. Lâkin ne hikmettir bilmem! Kalkar bana gelir..

— A kuzum! derim, kelin medarı olsa kendi başına olur. Benim elimden ne gelir ki.. Benimki nihayet ricadan ibaret. Şu senin falancaya bir telefon et! İşini yapıversin.. Ne diye üzülüyor, yoruluyorsun?..

Her defasında bu fikrimi iter.

— İstemez.. der. Fazla konuşmaz.. Ve böylece yaşar giderken bir gün onun pek sevdiği bahçesine gittim.. Küçük fakat şirin bir bahçe.. Gezdirdi.. Fidanlarını gösterdi.. Çiçeklerini koklattı. Bir ıtır koparıp yakama taktı.

— Bunlar, dedi, Allahın bize verdiği nimetlerdir. Kadrini bilmeliyiz.

Filozof bir adam olduğu için sözündeki maksadı araştırmadım.. Nihayet:

— Nereye oturalım dersin? diye sordu.. Şöyle ilerimizde bir güzel kiraz ağacı vardı. Küçük; fakat muntazam.. Altı yeşillik ve gölge...

— Şu kirazın altı fena değil.. dedim.. durdu ve:

— Olmaz orası... Güneş, dedi..

— Yok canım. Hangi güneş?. Bak ne güzel! Gel şuraya oturalım.. Diyince dayanamadı.

— Bana bak Felek! dedi. O kirazı ben diktim. Ben diktiğim ağacın sayesine sığınmam, anladın mı?

Ben bu cevabın sertliği önünde sersemlemişken, bir yaz kuşu vardır, çıtır çıtır öter.. Bu ötüşünün hecelerini bizim taraflarda:

«Sat donunu ver kiraza» diye türkçeleştirriler.. O ötmeğe başlayınca beriki ilâve etti:

— Bak! Ne diyor.. Sat donunu ver kiraza.. diyor.. Ben donumu satar kiraza veririm de o kirazın gölgesine sığınmam. Sen bilir misin beni?.

Bu söz beni ayılttı. Dostumun işi düştükçe yetiştirdiği adamların muavenetini neden istemeyip bana geldiğinin sebebini anlar gibi oldum.

Bazı adamlar var, diktiği ağacın sayesine sığınmak istemiyecek kadar mağrur. Güç şey, ama haşmetli şey!

B. FELEK

Türk – Yunan dostluğu

— Baştarafı 1 inci sahifede —

«Bay Enis Akaygen, komşu memleketlerimiz arasında samimî işbirliği ve dostluk zihniyeti ile meşbu, memleketimizin eski bir dostu olduğu kadar barış ülküsünde de sadık bir diplomattır. İlk başarısı Türkiye ile münasebetlerimizin tesisinde görülmüştür. Bilâhare bu münasebetlerin kuvvetlendirilmesi hususunda sarfetmiş olduğu gayret, onun şahsiyetini iki memleket halkı arasındaki dostluk eserine o kadar sıkı bağlamıştır ki, Türkiye ile münasebetlerimizin sıkılaştırılması için üç defa yaptığı yararlı hizmetlerden sonra B. Akaygen'in Atinada mevcudiyeti en lüzumlu bir olay halini almıştı.

«B. Akaygen, kendisinden sonra gelecek şahsiyete büyük değerde bir eser bıraktığına emin olarak memleketimizden ayrılıyor. Bu eserin dostumuz memleketin yeni temsilcilerine lâyık olmasını temenni edelim. Elen halkı, sayın Türkiye temsilcilerini en candan dostluk ve sevgi tezahüratile uğurlarken bu müheyyiç hatırayı daima muhafaza edeceğinden emin bulunuyoruz.»

Kızılay Hemşireler Okulunun yeni mezunları

Kızılay hemşireler okulu diploma tevzi töreni, dün saat 17 de, Aksaraydaki okul binasında yapılmıştır.

Vali ve Belediye Reisi Lûtfü Kırdar ile şehrimizin bütün tanınmış doktorları ve seçkin davetlilerin bulunduğu törene İstiklâl marşı ile başlanmış, bundan sonra Rektör Tevfik Sağlam bir söylev vermiştir.

Bunu okul direktörü Miss Sinclair'in söylevi takib etmiştir. Diplomalar ve okul iğneleri dağıtıldıktan sonra Şehir Bandosu bir konser vermiştir.

1945 senesi Kızılay hastabakıcı okulu mezunları şunlrdır:

Feriha Akel, Şemile Altınbulak, Solmaz Arıbay, Feruzan Ceyhun, Hasibe Dikdemir, Zehra Erik, Lebibe Ertuna, Belkis Göçen, Mediha Gökçen, Şükran İnan, Hafize Kabasakal, Ayşe Okser, Mediha Özer, Necdet Özseçen, Emine Özyazıcı, İkbal Sevinçli, Emine Sipahi, Hatice Şahingiray, Ünzile Taşpınar, Nihal Timuçin, Nahide Tokatlı, Nuriye Tunçyürek, Fatma Usal, Reşide Yalınçetin, Halide Yargaç.

Mısır ihraç fiatları

İhracına müsaade edilen mısır fiatlarında yeniden değişiklik yapılmıştır. Bu değişikliğe dış piyasaların yeni mahsul yılına girerken aldıkları durum üzerine lüzum görülmüştür. Yeni fiatlar eskilerine nazaran çok farklıdır. 10 - 12 delikli mısırların tonu 220 lira iken 160 liraya, 13 - 15 delikli mallar 180 liradan 155 liraya indirilmiştir. 16 - 20 delikliler ise evvelce fiatlandırılmamış iken şimdi 150 lira fiat konulmuştur.

AMCABEY VE TELEFON!..

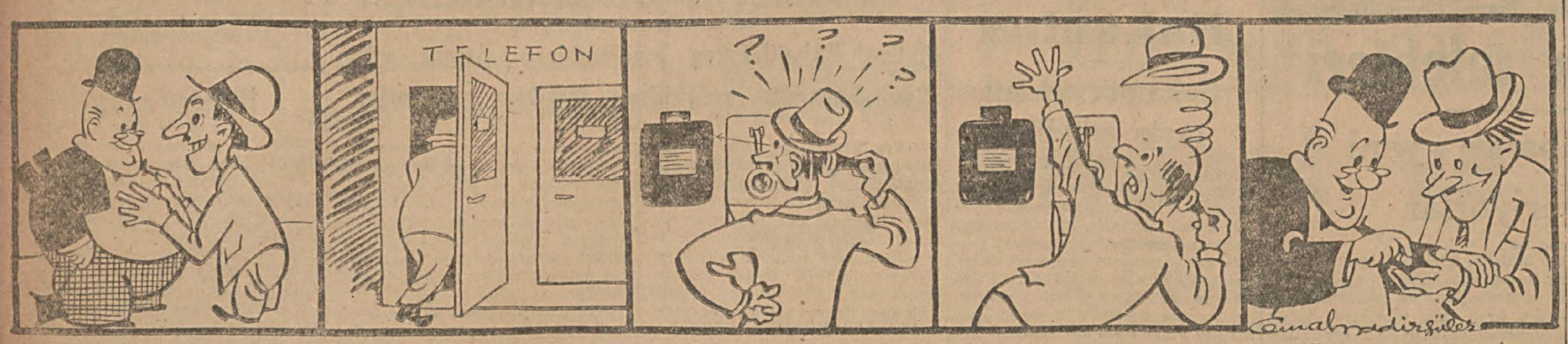

— Sana bir telefon hikâyesi anlatayım da dinle Amcabey: Evvelki gün saat iki buçuk sularında Köprünün Kadıköy iskelesinde bir telefon iktıza etti...

.... Hemen oracıktaki otomatik telefon kulübelerinden birine koştum. Bereket versin, ikisi de boştu...

... Talimat gereğince, on kuruşluğu otomatiğin deliğine yerleştirdim, numarayı çevirdim. Fakat makine ne benim on kuruşu aldı, ne de cevab verdi!..

... Zâhir bozuk, dedim, ötekine gittim. Orada da parayı makineye, alıcıyı kulağıma yerleştirdim, numarayı çevirdim. Bu sefer «şıngı!..»... Makine parayı aldı, fakat gene cevab vermedi!..

... Vermedi ama benim on kuruşu aldı...

A. — Sinirlenme dostum.. Bizim otomatiklere akıl ermez. Geçen gün de bana cevab verdiği halde paramı almadı. Demek ki benim borcumu sana ödetmiş, al şu onluğu!..

Hastahane ve Sıhhî Müessesatta Açık Olan Mütehassıslıklarla Merkez Hükûmet Tababetlerine Aid Liste

Kırklareli Merkez Hükûmet Tababeti
Mardin » » »
Sıvas » » »

Gümüşhane Memleket Hastanesi Operatörlüğü
Siird » » »
Bingöl » » »
Muş » » »
Ağrı » » »
Van » » »
Bitlis » » »

«Ayrıca 300 lira baştababet ücreti de verilecektir.»

Çorum Memleket Hastanesi Dahiliye Mütehassıslığı
Erzincan » » » »
Van » » » »
Aksaray » » » »
Kilis » » » »
Siird » » » »

Konya Doğum ve Çocuk Bakımevi Çocuk Mütehassıslığı
Erzurum » » » » »
Kars » » » » »
Van » » » » »

Niğde Memleket Hastanesi Röntgen Mütehassıslığı
Bursa » » » »
İstanbul Hususi İdare Verem Dispanseri Röntgen Mütehassıslığı
Trabzon Memleket Hastanesi Röntgen Mütehassıslığı
Tokad » » » »
Denizli » » » »
Kayseri » » » »
Antalya » » » »
Yozgad » » » »
İzmit Belediye Süt Çocuğu Muayene ve Müşavereevi Mütehassıslığı
Kayseri Belediye Süt Çocuğu Muayene ve Müşavereevi Mütehassıslığı
Erzurum Doğum ve Çocuk Bakımevi Doğum Mütehassıslığı
Çorum » » » » »
Van » » » » »
Çorum Memleket Hastanesi Cildiye Mütehassıslığı
Diyarbakır Nümune Hastanesi Cildiye Mütehassıslığı
» Emrazı Zühreviye Hastanesi Bakteriyoloğluğu
Aydın Memleket Hastanesi Kulak Mütehassıslığı
Yozgad » » » »
Manisa » » » »
Erzurum Nümune » » »
İzmir Memleket » » »
Kilis » » Nisaiye »
Kastamonu » » » »
Sıvas Nümune » » »
Erzurum » » » »
Erzincan Hastanesi Göz Mütehassıslığı
Erzurum Nümune Hastanesi Kuduz Mütehassıslığı
Diyarbakır Kuduz Tedavi Müessesesi Müdürlüğü.

1 — İstekliler maaşlarını Teadül Kanunu hükümlerine göre ve şahsî vesaik ve yetleri itibarile alırlar.

2 — İstekliler bulundukları mahal Sağlık Müdürlüklerine veya Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına istida ile müracaat etmelidirler. (8300)

Orman Umum Müdürlüğünden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Bolu Orta Orman Okulu ikmali inşaatı olup keşif bedeli 137874 lira 45 kuruştur.

2 —Eksiltme 2/7/945 gününe raslıyan pazartesi günü saat 15 te Orman Umum Müdürlüğündeki Mubayaa Komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartlaşması ve diğer evrak 6 lira 89 kuruş bedelle Orman Umum Müdürlüğünden alınacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 945 yılına aid Ticaret Odası belgesile usulü dairesinde (8143) lira (72) kuruşluk geçici teminat vermeleri ve bu işi yapabileceklerine dair Bayındırlık Bakanlığından yeterlik belgesi almaları lâzımdır. Bu belgeyi alabilmek için isteklilerin eksiltme gününden az üç gün evvel (ara verme günleri hariç) bir dilekçe ile Bayındırlık Bakanlığına başvurmaları ve dilekçelerine en az bir kalemde 70000 liralık buna benzer ehemmiyette iş yaptıklarına dair işi yaptıran idarelerden alınmış belgeleri raptetmeleri lâzımdır.

5 — Isteklilerin eksiltme şartlaşmasının 34 üncü maddesinde verilen temhat çevresinde hazırlıyacakları teklif mektublarını 2 nci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar makbuz karşılığında Komisyon Başkanlığına vermeleri lâzımdır.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (7980)

Sümerbank Deri ve Kundura Sanayii Müessesesi Müdürlüğünden:

Müessesemiz gemisi için 100 lira kadro tahsisatlı makinistlik münhalidir. Talib olanların bu işi yapabileceklerine dair vesaikle birlikte Müessesemiz Zat İşleri Şefliğine müracaatleri. (8300)

Antakya Belediyesi Başkanlığından:

1 — Halen mevcud Hatay garajı sahasında yapılacak şehir garajının % 40 hissesi kapalı zarf usulile arttırmıya konulmuştur.

2 — Muhammen bedel 50000 elli bin lira, muvakkat teminat 3750 üç bin yedi yüz elli liradır.

3 — İhale 22 haziran 945 cuma günü yapılacakken istekli çıkmadığından dolayı on gün uzatılarak 3/7/945 salı günü saat 16 da Belediye Encümeninde yapılacaktır.

4 — İsteklilerin teklif mektublarını 3 üncü maddede yazılı saatten bir saat öncesine kadar Belediye Başkanlığına makbuz mukabilinde vermelidirler.

5 — Şartnameyi görmek ve fazla bilgi edinmek istiyenlerin Belediye Satınalma Komisyonluğuna başvurmaları duyurulur. (8300)

İstanbul Belediyesi İlânları

1 — Ticaret Bakanlığının 18/6/945 tarih ve 29 sayılı sirküler gereğince taksi (kira) otomobillerinin benzin istihkakları 1 temmuz 945 tarihinden itibaren 210 litreden 300 litreye çıkarılmıştır.

2 — Temmuz ayının 1, 4, 6, günleri için taksi sahiblerine evvelce verilmiş bulunan beşer litrelik benzin istihkak kuponları gene bugünler için on litre olarak verilecektir.

Keyfiyet sayın halka ve ilgililere ilân olunur. (8300)

Belediye Sular İdaresinden:

1 — Idarede mevcud 200 ton font hurdası kapalı zarfla arttırma ile satılacaktır.

2 — Hurdaların tonuna 160 lira veren vardır. Daha fazla fiatla almak istiyenler teklif zarflarını 4/7/945 çarşamba günü saat 11 e kadar Beyoğlunda Istiklâl caddesinde Mayer mağazası arkasındaki İdare Merkezinde Mumaiyet Şefliğine vermelidirler. O saatten sonra teklif kabul edilmez.

3 — Isteklilerin arttırma şartnamesini Idare Merkezinde Levazım Dairesinden parasız olarak alabilirler. (8300)

TARLA SATIŞI

Türk Hava Kurumu İstanbul Vilâyet Şubesinden:

Kurum tasarrufunda bulunan aşağıda mevkii, miktarı ve muhammen bedeli gösterilen 6 kıt'a tarla açık arttırma ile satışa çıkarılmıştır.

6 temmuz 945 cuma günü saat 15 te arttırması yapılacaktır.

İstekliler tarlaları mahallen görebilirler. Şeraiti anlamak için her gün arttırmıya iştirak için de arttırma gün ve saatte muhammen bedelin yüzde yedi buçuğu nisbetinde teminat paralarile birlikte Yenipostane caddesinde 47 numaralı şube binasında Satınalma Komisyonuna müracaatleri, (8300)

Mahallesi	Sokağı	Kapı No.	Mesahası	Muhammen bedeli Lira	K.
Kadıköy - Erenköy	Karaman çiftliği	68	(7387,33 M²)	1108	10
» »	» »	38	(5514 M²)	827	10
» »	» yolu	36	(3216,5 M²)	482	55
» »	» »	40	(2757 M²)	413	10
» »	» »	42	(5514 M²)	827	10
» »	» »	44	(5514 M²)	827	10

Susurluk Köyleri Okul ve Öğretmen Evleri Yapı Birliği Başkanlığından:

Susurluk ilçesine bağlı sekiz köyde yaptırılacak olan altı okul kurağının keşif bedeli 75903 lira 78 kuruş ve dokuz öğretmen evinin keşif bedeli 53174 lira 97 kuruş olup 18/6/945 gününden 5/7/945 gününe raslıyan perşembe günü saat 17 de kapalı zarf usulile 15 gün süre ile eksiltmeye konulmuştur.

Isteklilerin % 7,5 muvakkat teminat veya bu miktar banka mektubu getirmeleri ve ehliyet vesikası göstermeleri ve teklif zarflarını ihale günü saat 16 ya kadar birlik başkanlığına veya kaymakamlığa vermeleri.

İnşaatın toptan veya köy köy ihalesine birlik salâhiyetli bulunduğundan bu iş hakkında şartname ve keşifnameyi görmek istiyenlerin Susurluk kaymakamlığına başvurmaları. (8300)

Postanede vâki gecikmelerin kabul edilmiyeceği ilân olunur.

Bu harbin hikâyelerinden

Kaybolanlardan biri..

Çeviren : Nuri Refik

Fransanın sukutu ve Parisin işgali felâketindenberi dostlarımdan, arkadaşlarımdan bir çoğunu göremez olmuştum. Evvelce çay masası etrafında toplanarak tatlı tatlı çene çaldığımız o neşeli insanların çoğu cepheye gitti. Bir kısmı Alman istilâsının dehşeti karşısında sefil ve perişan yuvalarını bırakıp kaçtılar. Bir kısmı da taşradaki basit ve mütevazı ana, baba ocaklarına sığındılar.

Tam beş buçuk yıl, ateş, kan, ölüm ve esirlik!. Çok şükür, kurtuluş çanının çalması daha fazla gecikmedi. Normandie' ya denizden çıkan ve gökten inen Müttefik ordusu hızla yayılan bir yağ damlası gibi Fransayı çevresinin içine aldıktan başka Almanyanın ortasına kadar da uzandı. Zaferden sonra ahpablarımın birer ikişer çıkageleceklerini, çay masası başındaki eğlenceli musahabelerin yeniden başlıyacağını sanıyordum.. aldanmışım..

Ancak bir ikisine şurada burada tesadüf ettim.. ötekilerden hiç bir haber yok! Onun için ben de artık o pastahaneye gidemiyorum. Gitsem de ne bisküi, ne çay, ne kahve var.. hoş bunlar da olsa, bende yemek içmek için iştah yok.. Evimde oturup örgü örmeyi tercih ediyorum.. fakat ördüğüm yün yelek üredikçe, demir şişler onun ilmikleri arasında birbirlerile çarpışıp muttarid şıkırtılar çıkardıkça benliğimde hatıralar uyanıyor, ölü, kayıb ve hayattaki arkadaşlarımın hayalleri dört taraftan üzerime hücum ediyor, gözlerimin önünde birer geçid resmi yaptıktan sonra teker teker beynime giriyor, bağdaş kurup oturuyorlar.

O zaman bağırmamak için kendimi güç tutuyorum. Dehşetli kâbusun altından kaçıp kurtulmak için kendimi dışarıya atıyorum.

Bugün de öyle yaptım. Şu anda birisile konuşmağa, derdleşmeğe öyle ihtiyacım var ki, sormayın!. Ama cahil, ama aydın.. ama kadın, ama erkek!.. Kim olursa olsun! O..o!. Ne büyük saadet!. Bizim köşedeki aktar dükkânı da yeniden açılmış!. Dün akşama kadar kapalıydı. İnşallah.. Madam Emilie dönüp gelmiştir.. yoksa, acaba bir başkası mı açtı..

Hayır.. hayır.. Madam Emilie'nin ta kendisi!. Gazeteleri düzeltiyor, kutuları yerleştiriyor, sağa sola dönerken zaten pembe yanakları büsbütün kızarıyor, eğilip kalkarken kır saçları dalgalanıp havalanıyor..

Yavaş yavaş yaklaştım:

— Merhaba Madam Emilie, dedim, safa geldin, hoş geldin!.

Mecmualardan birini mandalla ipe takmak üzereydi. Birden döndü:

— O..o.. madam, siz misiniz?

Diye boynuma sarıldı. Ikimizin de gözleri yaşarmıştı.

— Neredeydin Madam Emilie?.

— Annemin yanına gitmiştim.. köye.. işgalde burada nasıl oturdum.. imkân yoktu.. ama, orada göz görmeyince gönül katlanıyor..

— Neyse, iyisin ya..

— Çok şükür.. dükkânın halini görüyorsunuz.. kirlenmiş, berbad olmuş.. sabahtanberi temizlemeğe uğraşıyorum.. ancak, şimdi üstünkörü biraz nizam ve intizama koyar gibi oldum..

— E.. kolay mı.. tam beş buçuk yıl kapalı durdu, değil mi?

— Evet.. öyle ya.. tam beş buçuk sene..

Madam Emilie çalışmasına devam ederken ben onu seyirden zevkalıyordum. Hemen hemen çenemiz de hiç durmuyordu. Sade memleketin sıkıntısından, açlıktan, kömürsüzlükten değil, bütün dünyanın acıklı halinden uzunuzadıya bahsettik.

Bir aralık Madam Emilie önlüğile parlatmağa çalıştığı küçük yaldızlı çerçeveyi bir kenara bırakarak:

— Affedersiniz madam, dedi, lâfa daldım da sormağa unuttum.. ne emrediyorsunuz?

Maddî hiç bir şey istemiyordum. Maksadım, yalnızlıktan kurtulmak, rasgele birisile konuşmaktı. Fakat bunu ona söylemek biraz tuhaf olacaktı. Hay aksi şeytan hay.. dükkânda bulunabilecek veya bulunmıyacak bir şey de aklıma gelmiyordu. Madam Emilie içine düştüğüm güç ve tereddüdlü durumu görünce gülmeğe başladı:

— Ilâhi madam, dedi, bana benimkini, Ernest'i hatırlattınız.. o da böyle yavaş yavaş gelirdi.. Ipsiz sapsız epey konuşurduk. Neden sonra bir kutu kibrit veya bir paket iğne isterdi. Bazan da ne istiyeceğini bilemez, kemküm eder dururdu. İnsan, sevdalanınca da aptallaşıyor, çekingen oluyor!. Bir türlü şu küçük tahta iskemleyi altına verip «Buyur, otur!» diyemezdim. Sanki, bugün o iş elimden gelir mi? Belki gene yapamam..

Bilmem, burada hiç gördünüz müydü? Uzun boylu, sarı saçlı.. mavi gözlü, geniş omuzlu bir delikanlıydı.. sarı mı sarı.. ben nekadar esmersem, o, inadına o derece sarı..

Her akşam, çalıştığı yerden çıkar çıkmaz soluğu dükkânın önünde alırdı. Onu görür görmez saatin altı buçuğa gelmiş olduğunu anlardım.. bayağı günlerden maada pazarları da peşimi bırakmazdı. Beraber gezer tozardık. Tam üç yıl bu halde devam etti. 1939 ağustosuna kadar..

Seferberlik afişleri duvarlara yapıştırıldığı gün geldi, bana veda etti. Sarmaşdolaş olduk, ağlaştık.. koklaştık.. kalktı gitti. Bir daha ne bir haber, ne bir mektub.. öldü mü, esir mi oldu, bilmiyorum.. şimdi esirler dönüyorlar, tekrar çıkagelir mi? Onu da kestiremem tabii..

Bu karışıklığın içinde kim kime, dum duma! Nereden arayıp sorayım.. Ernest Dusand.. sarı çizmeli Mehmed ağa.. zaten yol, iz de bilmem ki.. kendi gelirse ne âlâ.. gelmezse, ölü mü, sağ mı farkında olmıyacağım.. insanın sevdiğini ahrettekiler mi, yoksa dünyadakiler arasında mı anacağını bilememesi ne güç şey madam!.

Tam o sırada hiç beklemediğim bir hâdise, bir sürpriz oldu. Dükkânla arkadaki küçük odayı ayıran mukavva inceliğindeki tahta bölmenin sıkı bir nefesle bile sallanacak kadar hafif kapısı itildi. Aralıktan sarı altın bukleli, mavi gözlü tombalak altı yaşlarında kadar bir erkek çocuk göründü. Madam Emilie yavruyu kolundan çekip bana doğru sürdü:

— İşte, dedi, ondan kalan yegâne hatıra.. küçük Jean'ı size takdim ederim..

Jean pek sevimli, dilli bir şey.. öptüm, okşadım.. Gûya, oraya içimi dökmek, hüznümü, kederimi azaltmak için uğramıştım. Büsbütün harab ve perişan ayrıldım.

Madam Emilie beni uğurladıktan sonra tekrar çalışmağa koyulmuştu. Ağır ağır yürürken hem de arada sırada geriye çevrilip gözucile onu tetkik ediyordum. Sol eli çocuğunun altın başında, sağ elile gazeteleri düzeltiyor, kutuları yerleştiriyor, sağa sola dönerken zaten pembe yanakları büsbütün kızarıyor, eğilip kalkarken kır saçları dalgalanıp havalanıyordu.

Kayıb

Beyoğlu nüfus dairesinden aldığım 670427 numaralı hüviyet cüzdanımla Beyoğlu Askerlik şubesinden aldığım terhis tezkeremi kaybettim. Bulan, Selânik Bankasında İzzet Berke getirdiği takdirde memnun edilecek, aksi takdirde yenilerini alacağımdan hükümleri yoktur.

Yakub oğlu 325 doğumlu Numan Berk

Doğum

Dürrüşehvar Ulusu ve Şakir Ulusuların bir erkek çocukları dünyaya gelmiştir. Yavruya uzun ömürler dileriz.

Mevlûd

Ebediyete kavuşan emlâk muamelecisi Fahri Baharoğlu eşi Emine Lütfiye Baharoğlunun ölümünün kırkıncı gününe raslıyan 1 temmuz 945 pazar günü öğle namazından sonra Teşvikiye camiinde merhumenin ruhuna Mevlûdu Şerif okunacaktır. Arzu edenlerin, akraba ve dostların teşrifleri rica olunur.

* * *

Aramızdan ebediyen ayrılan sevgili eşim ve babamız Mehmed Ali Kunt'un ölümünün kırkıncı gününe tesadüf eden 1 temmuz 945 pazar günü ikindi namazını müteakib Suadiye camiinde okutulacak Mevlûduna kendisini sevenlerin ve arzu edenlerin teşriflerini rica ederiz.

Merhumun eşi ve oğulları

Yeni Çıktı

H. DE BALZAC

Müçlerin Romanı

— Ferragus —

Fransızcadan çeviren

CEMİL MERİÇ

Bir kürek mahkûmunun kızı olan Clemans'ın, yüksek aileden zengin kocasile kendi babası arasında aşk ve ıstırabla mahvolan hayatı.

Fiatı 150 kuruş

Çıkaran: YÜKSEL YAYINEVİ - İstanbul.

Büyükderede

OTEL BORA

AÇILDI.

Bu sıcak yaz günlerinde tam istirahati bol ve serin Boğaz rüzgârının, ferahlık ve sükûnun zevkini

ORADA BULACAKSINIZ

Bursanın banyo mevsiminde

Bu güzel sağlık ve tabiat şehrini ziyaret edecek olanların; Bursaya aid her türlü bilgiyi derli toplu halde edinmek için birer

(BURSA KILAVUZU)

almalarını tavsiye ederiz. Bursa muhabirimiz Musa Ataş'ın en son çıkardığı bu Kılavuz, Bursanın bütün tarihi, sınaî ve tabiî eserlerile âbideleri ve müesseseleri hakkında tam malûmat vermektedir.

Kılavuz, Çelikpalastan, matbaamızdan ve bütün Bursa kitabcılarından tedarik edilebilir.

Kayıb

Esnaf cemiyetinden aldığım 9520 numaralı grup vesikamı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Mıgırdıç oğlu 331 doğumlu Pakgen Çolak

Kayıb

Terhisimle yoklamamın kayıdlı bulunduğu nüfus hüviyet cüzdanımı kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

1325 doğumlu Asaf oğlu Sabri Duran

Soma Asliye Hukuk Mahkemesinden:

Somanın Namazgâh mahallesinden Şaban karısı ölü Yasim kızı Emine Yeldoğan tarafından aynı mahallede Naime oğlu Besim aleyhine açtığı gaiblik davasında:

Kaybolan Besimin 40 senedenberi hayat ve mematının meçhul bulunduğu iddia edilmekte olduğundan usulen ilânına mahkemece karar verilmiş olmakla hayatta ise kendisinin ve yahud hayat ve mematını bilenlerin yargılama günü olarak bırakılan 11-7-946 tarihine kadar mahkememize haber vermeleri ilân olunur. (8431)

EDEBİYAT

Yeni tenkid: Nurullah Ataç

Yazan: Oktay Rifat

Nurullah Ataçı daha yakından tanımak fırsatına kavuşacağız. Bu yeni yazarımız bir kitab çıkarmak üzeredir. Birincinin arkasından bir ikinci, bir üçüncü de gelebilir.

Nurullah Ataçın yeni şairleri tuttuğunu, teşvik ettiğini herkes bilir. Ama yenileri tutmak, teşvik etmek yeni olmak için elbette yetişmez. O halde Nurullah Ataça niçin «yeni yazar» dediğimizi biraz olsun açıklayarak, yeni eğilimlere yalnız şairlerin değil başka sanatçıların da hatıldığını göstermeğe çalışalım.

Nurullah Ataçtan tek bir satır okumasaydım da bana yalnız: «Bizim bir kitabı sevmemiz için ötekilerden üstün olduğuna inanmamız mı gerektir?» (Adsız Köşk, adlı makaleden) cümlesini gösterselerdi işte, derdim, yeni bir söz, yeni bir yazarın kaleminden çıkmış olmalı. Öyle ya, bu sözü söyliyen kimse, önce bize, bir kitabın başka bir kitabdan üstün olup olmaması işinin bir inanc meselesi olduğunu söylüyor. Üstelik kitablarda belirli bazı değerler arayacak yerde, sadece sevip sevmemekten söz açıyor.

Klasik tenkidci ne yapardı? Meselâ, Boileau, kitabları nasıl tartardı? Boileau'nun belirli bir mesleği, bir mezhebi vardı. Gerçeğin, tabiinin güzel olabileceğini, ama yalnız genel, seçilmiş tabiinin güzel olabileceğini söylerdi. Gerçeğin, tabiinin aranmasında aklı kullanmak lâzım geldiğine, hayal kurmanın bizi gerçekten uzaklaştıracağına, duygularımızın, ıstırab veya sevinclerimizi bize mübalâğalı bir tarzda göstereceğine inanırdı. Onun için şaşmıyan alet, kılavuz akıldı. Aklımızı da eskileri örnek edinerek terbiye etmemiz lâzım geldiğini söylerdi. Kısacası, Boileau'nun elinde akıl gibi bir ölçü vardı. Sanat eserlerini klasik ülküye uygun düştükleri nisbette beğenir veya beğenmezdi; sever miydi bilmiyorum. İnsan beğendiği şeyi mutlaka sever, demeyin! Belki de sevmezdi de yalnız beğenirdi.

On dokuzuncu yüzyılda tenkid Chateaubriand'in, Mme. de Stael'in tesiri ile yeniden canlanır. Villemain, Sorbonne'da tarihi ve mukayeseli tenkide dair dersler verir. Sainte - Beuve, sanatçıları çağlarının şartları içinde inceler. Taine, Sainte - Beuve'ün metodunu bir sistem haline getirir. On dokuzuncu yüzyılda tenkid büsbütün bir bilgi, bir akıl işidir.

Halbuki Nurullah Ataç, yeni eğilimler taşıyan bu yazar, on kelimeyi geçmiyen yukarki cümlesiyle bütün bu tenkidciler gibi düşünmediğini açıkça belli ediyor. Sanatın bin şekil, bin mana taşıdığı, her sanatçının kendi kendine bir sanat düzeni bulmağa çalıştığı yirminci yüzyılda «doctrinaire» bir tenkidci olmanın güçlüğüne, insan oğlunun yalnız aklından değil, çeşidli melekelerinden kaynayan sanat eserlerini, akıl bir takım ölçülerle tartmanın imkânsızlığına, inanmış olacak ki, tenkidciliğini aklına değil, akıl dışı melekelerine bağlamış görünüyor. Bu söz belki de yadırganacaktır. Paradokslarıyla ün almış akıllı bir yazara, tenkidlerini gayriaklî bir temele oturtur demek, belki de tuhaf karşılanacaktır. Ama ne yapalım ki böyle. Nurullah Ataçın iğneli, yalnız iğneli değil, düşüncell, akıllı yazılarını ben de okudum. Ama işte yenilerin akıl karşısındaki durumlarının püf noktası. Nurullah Ataçın yazılarında bir düşünce başka bir düşünceyi açar. Bu başka düşünce yeni bir düşünceyi getirir. Bir meselenin aynı yazıda birbirine zıd bütün unsurları toplanır. Ama hiç bir şey ispat edilmez, hiç bir hüküm verilmez. Çünkü yeni tenkidci, yeni sanatçı, aklını işletmesini bilmiyen adam değil, ne kadar düzgün işlerse işlesin, aklının kifayetsizliğini kabul etmiş adamdır. O halde yeni tenkidci neden düşünür, diyeceksiniz. Bir kere düşünmemek elde değildir; sonra da düşünmek eğlencell, alaylı bir şeydir de onun için.

Söylediklerimizi tek bir cümleye bağlayacak yerde başka örneklere baş vurmak elbette daha yayırlı olacaktır. «Bir şiir dolayısile» adlı yazısında, Nurullah Ataç, şöyle diyor: «Eskileri okuyorum. Ben ara sıra divanları karıştırdığım gibi on altıncı asırdanberi gelmiş Fransız şairlerinin kitablarını da okurum. Çoğunu severim de. Fakat nasıl söyliyeyim? Onlardan hoşlanan bende sahte olmamakla beraber pek de tabiî olmıyan, zaten mevcud olmayıp okumakla, düşünce ile edinilmiş bir benliktir.» Demek ki Nurullah Ataçın eski kitabları seven benliği pek de tabiî olmıyan, okumakla, düşünce ile edinilmiş başka bir benliktir. Öyle ise o, bir kısım kitabları bu benliğile sevmiyor, asıl ikinci benliğile yani, okuma ile, düşünce ile, elde edilmemiş benliğile seviyor. Dikkat edilirse gene «sevmek, hoşlanmak» sözü. Herhangi akli bir hüküm, bir değer biçme değil. Yazıyı okumağa devam edersek, Nurullah Ataçda tenkidin asıl temeli, gayriaklî temeli büsbütün ortaya çıkacaktır. Devam edelim: «Onları okurken ister istemez bir cehd sarfına, kendimden çıkıp gerçekliği meşkûk, aklî, muhayyel bir âleme girmeğe mecburum.» Buradaki «aklî» sözüne bilhassa dikkat edilmesini isterim. Evet, yeni tenkidci çoğu zaman aklî bir takım ölçülere göre hüküm vermiyor; belki de veremiyecek durumdadır. Böyle hükümler vermeğe kalkışmak, bazan aklî bir değer taşımıyan sanat eserine yabancı bir takım hükümler ortaya atmak olur.

Şair, tabiatin, toplumun içinde yaşıyor. Tabiatte, toplumda yaşamak şaire bazı hazlar sağlıyor, bazı acılar, kederler veriyor. Tenkidcinin haz kaynağı kitablardır. Şair, kuştan, ağaçtan; toplumdan söz açar, tenkidci kitablardan. Amma diyeceksiniz ki tenkidcinin bir ödevi var; tenkidci, değerli sanat eserlerini bulup çıkarmak, okuyucuya, dinleyiciye, seyirciye haber vermek zorundadır. Elinde bir ölçüsü olması lâzım değil mi? Madem ki aklını kullanmıyor, bu ölçü nedir o halde? Zevktir. Yeni aklının kifayetsizliğini kabul ettikten sonra zevkini inceltti, işledi. Yeni sanatçı, hazların ortasında nasıl boğulmuyor, zevkile bir seçim yapabiliyorsa, yeni tenkidci de güzel sanat eserini çirkininden zevkile ayırd edebiliyor. Kitablardan bahsederken, bu yüzden, aklî bir takım hükümler verecek yerde, sevmekten yahud sevmemekten söz açıyor.

«Şimdi Nâzım divanını pek açtığım olmuyor, diyor Nurullah Ataç. Bir müddet müntehabatlar arasında dolaştım. Bir çok şairler karıştırdım. Tutulacağım bir tanesini aradım. Günlerce okuyacağım, ne kadar tanınmış olursa olsun eserini benim keşfettiğimi vehmedeceğim bir şaire ihtiyacım vardır.» (Karacaoğlan, adlı yazıdan bu kitab kurdunun sanat eserine ne gözle baktığına dikkat edin! «Eserini benim keşfettiğimi vehmedeceğim bir şaire ihtiyacım vardır.» Böyle bir keşfin sağlıyacağı hazzı tenkidci olmadığım halde duyar gibi oluyorum. Bu haz tiryakisini Türk yenilerinin en başında hatırlıyalım.

İ. Ü. T. B.

YILLIK

TÜRK MUSİKİSİ KORO KONSERİ

2 Temmuz Pazartesi saat 21 de Kadıköy OPERA Sinemasında

(Son defa tekrar edilecektir)

Taksim Mete caddesi, İnönü Gezisi karşısında (Eski Panorama) yerinde İstanbulun en kibar ve en büyük ve serin

OPERET BAHÇESİ

açıldı. Her akşam 21,30 da ve cumartesi ve pazar günleri saat 17,30 da MATİNE.

Ses Operet kadrosile zengin dekor — Kostüm, müzik dolu bir OPERET.

Yerler numaralıdır. Evvelden aldırınız

BUGÜN

A R Sinemasında

YILDIZLAR SERENADI

BİNG CROSBY - BOB HOPE - DOROTHY LAMOUR

ve bütün PARAMOUNT artistlerinin iştirakile

Seanslar: 2.30 — 4.35 — 6.45 — 9.15

BU AKŞAM 9,30 da

BEŞİKTAŞ BAHÇESİNDE

RAŞİD RIZA Tiyatrosu

Kemanî NOBAR TEKYAY ve Arkadaşları

Hacer BULUŞ

Son yılın en dikkati çekici Aşk ve ibret romanı

ÖKSE...

Yazan: Vedad Örfi Bengü

Her sahifesi hayat tahlillerile dolu çok muvaffak bir eser. İhtirasların masum sevgilerle çarpışması — Hazin sevgiler hikâyesi.

YARIN ÇIKIYOR.

Taşraya siparişle ve ödemeli olarak gönderilir. Fiatı 125 kuruştur.

UĞUR KİTABEVİ

Orta Okulu Bitiren Gencler:

T. H. K. Gedikli Hazırlama Yuvası Sizi Bekliyor

Türk Hava Kurumu Gedikli Hazırlama Yuvasına girmek istiyenlerin kayıd ve kabulüne başlanmıştır. Bu yıl orta okulu bitirmiş veya kanaat notiyle sınıf geçmiş olan genclerden istekli olanlar Hava Kurumu şubelerinden kayıd ve kabul şartlarını öğrenebilirler. Seçilecekler, yol masrafları Hava Kurumu şubelerinden ödenerek İnönü Plânör ve Paraşüt kampına gönderileceklerdir. (7963)

Satılık Galvaniz Atölyesi ve Demirhane

Tasfiye dolayısile bir galvaniz atölyesile bir demirhane satılıktır. Görmek ve görüşmek için 43801 telefon numarasına müracaat.

1 Temmuz 945 te İZMİTTE
Yağlı Pehlivan Güreşleri

Başa	500
Baş altına	350
Büyük ortaya	200
Küçük ortaya	100
Ayağa	60

Bütün pehlivanlar davetildir. (8412)

Millî Eğitim Bakanlığından:

1 — Keşif bedeli tahminen on milyon lira tutacak olan Ankara Teknik Üniversite fizik, kimya ve matematik binaları yapımı 4470 sayılı kanun hükümleri dahilinde eksiltmeye çıkarılacaktır.

2 — Bu yapımın bedeli Bakanlıkça üç malî yıl içinde ödenecektir.

3 — Eksiltmeye girmeğe istekli olanlar şimdiye kadar yaptıkları işlere aid dairelerden aldıkları belgelerin tasdikli örneklerini dilekçelerine bağlıyacaklar ve malî durumları hakkında gerekli bilgiyi verdikten sonra haklarında hangi bankadan malûmat alınacağını belirteceklerdir.

4 — Yapılacak müracaatler komisyonda incelenecek ve başvuranların yaptıkları işler ve malî durumları nazarı dikkate alınarak eksiltmeye kabul edilip edilmiyecekleri kararlaştırılacaktır.

5 — Bu iş için Bakanlık Meslekî ve Teknik Öğretim Merkez Satınalma Komisyonuna bir dilekçe ile başvurmaları ve dilekçenin en geç 9/7/1945 tarihine kadar verilmesi veya gönderilmesi lâzımdır.

Bu tarihten sonra olacak müracaatler ve gönderilecek dilekçeler kabul edilmiyecektir. (8582)

Mobilya Ustaları Alınacak

T. H. K. Etimesgut Tayyare Fabrikasından:

Fabrikamız mobilya marangozhanesi için resimden anlar, tecrübeli, birinci sınıf mobilya ustalarına ihtiyaç vardır. İsteklilerin şimdiye kadar bulundukları işleri ve taleb ettikleri ücreti bildiren bir dilekçeyi hizmet vesikaları suretleerile birlikte T. H. K. Etimesgut «Tayyare Fabrikası - Ankara» adresine göndermeleri. (8342)

Teknik Üniversite Yatı Yurdu
Satınalma Komisyonundan:

İstanbul Teknik Üniversite Yatı Yurdunun 50,000 parçadan ibaret çamaşır yıkaması kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur. Muhammen fiatı 10,500 lira ilk teminatı 787,50 liradır.

Arzu edenler düzenlenmiş şartnamesini hergün yatı yurdunda görebilirler.

Eksiltme 11/7/945 günü saat 15 te Gümüşsuyunda Yatı Yurdunda yapılacağından isteklilerin 2490 sayılı kanunun hükümlerine uygun olarak tekliflerini havi kapalı zarflarını belli saatten bir saat evveline kadar komisyon başkanlığına makbuz mukabili vermeleri lüzumu ve postada olacak gecikmelerin kabul edilmiyeceği ilân olunur. (8339)

TASHİH: 25, 27 haziran günlü nüshalarımızda çıkan yukarıdaki ilânın dördüncü satırındaki düzenlenmiş kelimesi düzeltilmiş olarak yanlış neşredilmiştir. Düzenlenmiş olarak tashih olunur.

Doğramacı Ustaları Aranıyor

İnşa edilmekte olan İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesinin doğrama işleri Beyazıdda Veznecilerdeki inşaat yerinde kurulmuş bulunan atölyede yaptırılacaktır. Çalışmak istiyen birinci sınıf doğramacı ustalarının aynı yerdeki Tarko İnşaat Müteahhidliğine müracaatleri.

Bursa Orman Okulu Satınalma Komisyonundan:

Yapılacak iş	Forma adedi	Kitab adedi	Forma F. Lira	Tutarı Lira	M. Teminat Lira K.
Kâğıd ve kaplığı okuldan verilmek üzere (Topografya) kitabının baskı ve cildleme işi	Tahminen 15 - 20	2000	73	1460	109 50
Şekli tablo klişe imaliyesi tahminen 2600 santimetre kare 4 K. 104 L.					7 80
					117 30

1 — Bursa Orman Okulu tarafından bastırılacak olan yukarıda yazılı tahminen 15-20 formalık topoğrafya kitabının baskı ve cildleme işi 2490 sayılı Kanun hükümleri gereğince 20 gün müddetle açık eksiltmeye konmuştur.

2 — İhalesi 10/7/945 gününe raslıyan salı günü saat 14 te okulun Bursa Çekirge yolu üzerindeki Müdiriyet binasında yapılacaktır.

3 — Bu işe aid şartname ve makavelenameyi görmek istiyenlerin iş saatlerinde okul muhasebesine müracaatleri ve eksiltmeye girmek istiyenlerin de belli gün ve saatte bu işle uğraştıklarına dair vesikalarile ve muvakkat teminat makbuzile komisyonda hazır bulunmaları ilân olunur. (8343)

Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesinden:

Müessesemizde bulunan cins ve miktarları aşağıda yazılı olan motörlü nakil vasıtaları kısmı azamı kullanılmış lâstiklerile ve açık pazarlıkla satılacaktır. Pazarlık 7 temmuz 1945 cumartesi günü saat on birde Karabükte Müessese Ticaret Şefliğinde yapılacaktır.

Bu vasıtalarla birlikte bazı yedek aksam da satılacaktır. Müessese münferid veya toptan satış yapmakta tamamen serbesttir.

Pazarlığa iştirak edecekler muayyen saatten en geç bir saat evveline kadar müessese veznesine 1000 (bin) lira teminat yatıracak ve pazarlığa ancak vezne makbuzu iraesile girebileceklerdir. Mubayaa edilmiş vasıtaların en geç üç gün zarfında müessese arazisinden çıkarılmış olması şarttır.

Aded	Marka	Cins
1	Ostin	Tenezzüh
2	Fort	Otobüs
2	Şevrole	»
2	Opel	»

(8322)

Acele Devren Kiralık Doktor Muayenehanesi

Mobilyası da satılıktır. Her nevi yazıhaneye çok elverişlidir. Her gün 16 - 18 arasında muayenehaneye müracaat. Tel: 24137. Keresteciler - Eyüb Otobüs durağı Alemdar han birinci kat.

ÜROLOG . OPERATÖR
Dr. M. Ali TEZSEZER

İdrar yolları ve tenasül hastalıkları mütehassısı. Cağaloğlu eczanesi yanında 30/3. S. 9-20 ye kadar

SATILIK EV

Üç oda, bir mutfak, iki tuvalet, bir hol, büyük bir bodrumu havi ev satılıktır. Görmek istiyenler içindekilere, şeraitini öğrenmek istiyenler, Büyükadada Şehbal sokağı 1 numarada Mahmud Kuşadalıya müracaatleri. Adres: K.paşa Camiikebir Ziyafet S. No. 20/1 ev. Kazımpaşa - İstanbul

DOKTOR
Ziyaeddin Maktav

Cerrahpaşa hastanesi Kulak. Burun, Boğaz (Ağız, Diş) Hastalıkları Mütehassısı

Ankara Cad. 15

Fatih 2 nci Sulh Hukuk Yargıçlığından: 945/13

Ismail Hakkı, Vasfiye, Nesibe ve Naciyenin tasarruflarında bulunan Vefada Kırkçeşme Sekbanbaşı İbrahimağa mahallesinde kadimen Merdivenlihamam sokak 12 No. ve halen Vefa harik mahallî dahilinde 35 parsel numaralı 20-67 metre murabbaındaki 470 lira kıymetindeki arsa taksimi kabil olmadığından izalei şuyu suretile 24-7-945 tarihine musadif salı günü saat 11 den 12 ye kadar Fatih ikinci sulh hukuk mahkemesi kaleminde açık arttırma suretile aşağıda yazılı şartlar dairesinde satılacaktır. Muhammen kıymetinin %75 ini bulduğu takdirde o gün ihale edilecektir. Aksi takdirde en son arttıranın taahhüdü baki kalmak şartile 4-8-945 tarihine musadif cumartesi günü saat 11 den 12 ye kadar müzayedeye devam edilecektir. Arsanın evsafı arsa yukarıda zikredildiği veçhile 20-67 metre murabbaı olup ön tarafı Zeyrek yokuşu, arka tarafı başka bir arsaya, sağ tarafı 48 numaralı eve bitişik ,sol tarafı Muabbir sokak ile çevrilmiştir.

1 — Işbu gayrimenkul üzerinde müsecccel veya gayrimüseccel hak sahibleri tarihi ilândan itibaren 15 gün içinde vesikalarile birlikte mahkememize müracaatleri, aksi takdirde gayrimüseccel hak sahibleri paylaşmadan hariç kalacaklardır.

2 — Arttırmıya iştirak edeceklerin %7,5 pey akçesi yatırmaları lâzımdır.

3 — Arttırma bedeli peşindir. Ancak memur kanuni salâhiyeti dahilinde mehil verebilir.

4 — Bedeli ihale müşteri tarafından müddeti kanuniyesi zarfında ödenmediği takdirde ihale feshedilir. Gayrimenkul yeniden müzayedeye konarak en son arttırma ihale edilir. Aradaki fark, zarar ve ziyan hükme hacet kalmaksızın ilk müşteriden tahsil edilir.

5 — İhale tarihine kadar vergi borcları hissedarlara aid olup taviz bedeli, tellâliye ve ihale harc pulları müşteriye aiddir.

6 — Şartname bugünden itibaren herkesin görebileceği şekilde divanhaneye asılmıştır. Fazla malûmat istiyenler 945-13 numara ile satış memurluğuna müracaatleri ilân olunur. (8620)

Acele Satılık Yeni
SOĞUTMA HAVUZU

Pangaltı Halâskârgazi Caddesi No. 74 Teknik İş mağazasına müracaatleri.

DOKTOR
Kemal Saracoğlu

Sişli Etfal Hastanesi
DAHİLİYE MÜTEHASSISI
Ankara caddesi No. 15. Tel: 20189

SATILIK
Şahmerdan makinesi

20 metre yükseklikte makine ile mihveri etrafında döner 1/4 nisbetinde meyil yapar. İzahat için Galata Yakut han No. 6 ya müracaat.

ANKARADA AÇILAN
Bir hastane için

Diplomalı bir ameliyat hemşiresile bir başhemşire ve üç hastabakıcı alınacaktır. Talib olanların 2 temmuz pazartesi günü saat 10-12 arasında Galatada Karaköypalas 3 üncü katta 3 numaraya müracaatleri.

FIRSAT!

Sirkecide, Demirkapıda 5 senede kıymetini ödiyen bir irad olan
GÜZEL KONYAPALAS OTELİ
mobilyasile mülkiyeti satılıktır.

Kayıb

Esnaf Odasından aldığım 8041 numaralı grup vesikamı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.
Galata Okçumusa No. 26/28 bakkal Ahmed Kayra

Türkiye Kömür Satış ve Tevzi Müessesesi İstanbul Şubesinden:

LİNYİT KÖMÜRÜ SATIŞI

Garb Linyitleri İşletmesi Müessesesinin linyitleri satışa çıkarılmıştır.

a) Soma - Değirmisaz - Tavşanlı İşletmelerinin PARÇA linyit kömürü.
b) Kuruçeşme depomuzda, müşterinin vesaitine yüklenmiş olarak teslim:

TONU 30 LİRA

c) Bütün ihtiyac sahiblerine, fabrikalara ve kömürcülere motörle veya depoda tamamen serbest olarak verilir.
d) Satış yeri:

YENİ YOLCU SALONU 3 ÜNCÜ KAT 1 No.lı ODA
GALATA

İstanbul Teknik Üniversite Yatı Yurdu
Satınalma Komisyonundan:

Cinsi	Miktarı K. Gr.	Kl. T. F. L. K.	Tutarı Lira K.	İlk teminat Lira K.	Eksiltme saati S. D.	Eksiltmesi
Ekmek 600 Gr.	55,000	0 24	13,200,00	990,00	10 00	Kapalı
Sadeyağ	4,500	6 00	27,000,00	2025,00	10 15	»
Pirinç	5,000	1 50	7,500,00	562,50	10 30	»
Kaşar peyniri	1,200	3 36	4,032,00)	564,90	10 45	»
Beyaz peynir	1,750	2 00	3,500,00)			
			7,532,00			
Nohud	250	0 72	180,00)			
Kuru Çalı Fas.	1,000	0 78	780,00)			
Barbunya	250	0 60	150,00)	117,90	14 00	Açık
Yeşil mercimek	400	0 78	312,00)			
Kırmızı mercimek	250	0 60	150,00)			
			1,572,00			
Soğan	1,500	0 30	450,00)	67,50	14 30	»
Patates	1,500	0 30	450,00)			
			900,00			
Beyaz sabun	1,700	1 70	2,890,00	216,75	15 00	»
Zeytin	1,750	1 45	2,537,50	190,31	15 15	»
Yumurta	25,000 A.	0 08	2,000,00	150,00	15 30	»
Silivri yoğurdu	750	0 90	675,00	50,62	15 45	»
Koyun eti	20,000	2 10	42,000,00)	3566,25	11 00	Kapalı
Sığır eti	3,000	1 85	5,550,00)			
			47,550,00			
Makarna	750	0 70	525,00	39,38	16 00	Açık
Süt	2,500	0 60	1,500,00)	202,50	16 15	»
Kâse yoğurdu	4,000 A.	0 30	1,200,00)			
			2,700,00			
T. Barbunya F.	1,000	0 40	400,00)			
T. Çalı Fasulya	1,000	0 40	400,00)			
Ayşe K. fasulya	750	0 40	300,00)			
Kır domates	3,500	0 30	1,050,00)			
Sırık domates	1,500	0 30	450,00)			
Patlıcan	2,000	0 43	860,00)			
Dolmalık biber	2,000	0 66	1,320,00)			
Taze soğan	500 D.	0 06	30,00)			
Maydanoz	8,000 D.	0 03	240,00)			
Dereotu	1,500 D.	0 03	45,00)			
Sakız kabağı	5,000	0 42	2,100,00)			
Pırasa	1,500	0 10	150,00)			
Ispanak	3,000	0 16	480,00)			
Lâhana	1,000	0 13	130,00)			
Havuç	350	0 13	45,50)	1,082,96	11 15	Kapalı
Kereviz	350	0 24	84,00)			
Kavun	2,000 A.	0 62	1,240,00)			
Karpuz	2,000 A.	0 69	1,380,00)			
Çavuş üzümü	1,250	0 53	662,50)			
Yapıncak	1,250	0 53	662,50)			
Taze kayısı	600	0 14	684,00)			
Taze erik	600	0 46	276,00)			
Hıyar	2,500 A.	0 10	250,00)			
Vişne	1,000	0 40	400,00)			
Limon	10,000 A.	0 08	800,00)			
			14,439,50			

1 — Bundan evvelki ilânda bazı yanlışlıklar olduğu görülmüştür. Doğrusu yukarıya çıkarılmıştır.

2 — Teknik Üniversite Yatı Yurdunun 31/12/945 tarihine kadar ihtiyacı olan yiyecek ihtiyaçları yurdda mevcud şartnamelerine ve 2490 sayılı kanunun hükümlerine göre parti parti kapalı zarf ve açık eksiltme suretile eksiltmeye konmuştur. Hêr partinin ilk teminatlarile ihale şekli ve eksiltme saatleri karşılarına yazılmıştır. Eksiltme Gümüşsuyunda Yatı Yurdu Komisyonunca 10/7/1945 salı günü yapılacaktır. İsteklilerin teminat makbuzu ve yeni yıl Ticaret Odası ve grup vesikasile tekliflerini havi kapalı zarflarını belli saatten bir saat evveline kadar Komisyon Başkanlığına makbuz mukabili vermeleri.

Postada olacak gecikmelerin kabul edilemiyeceği ilân olunur. (8225)

Adaları Güzelleştirme Cemiyetinden:

Derneğimizin bu pazar yapılacak adî ve olağanüstü toplantıları kabotaj bayramı dolayısile 8 temmuz 1945 pazara bırakılmıştır. İlân olunur.

İpsala Belediyesinden:

100 hektardan ibaret olan İpsala kasabasının harita ve plânının tanzimi 15 haziran 945 tarihinden 15 temmuz 945 tarihine kadar bir ay müddetle münakasaya çıkarılmıştır.

Taliblerin ehliyetnamelerile birlikte İpsala Belediyesi encümenine müracaat etmeleri ilân olunur. (8541)

İstanbul Defterdarlığından:

Sicil dosyasındaki malûmata göre Üsküdar Hayreddinçavuş mahallesi Ferah sokak 42 numarada oturan veraset şubesi eski tahsildarı Hayreddin Sungur bu adreste bulunmadığı Vilâyet İdare Kurulunun 8/4/944 gün ve 934 sayılı lüzumu muhakeme kararı Ceza Mahkemeleri Usul Kanunu gereğince ilân yolile tebliğ olunur. (8600)

Dr. HAFIZ CEMAL

LOKMAN HEKİM
DAHİLİYE MÜTEHASSISI
Divanyolu 104
Muayene saatleri: 2.5 - 5. Tel: 22398

Kayıb

Kuruçeşme Tramvay caddesinde 151 No. da kâin Tavşan Tüyü Şapka Taslağı Fabrikası Türk Limited şirketine aid 29 mart 1940 tarihli ve 2783 sayılı birinci sınıf teşviki sanayi muafiyet ruhsatnamesi kaybolduğundan yenisi çıkarılacaktır, Eskisinin hükmü yoktur.

OSMANLI BANKASI 31 Ekim 1944 tarihindeki vaziyet

AKTİF

	Sterlin	Ş. P.
Hisse senedlerinin ödenmesi istenmemiş olan kısmı	5,000,000	— —
Kasada ve Bankalarda bulunan paralar	18,116,322	12 10
Kısa vadeli avanslar ve röporlar	14,650,000	— —
Türkiye ve İngiltere Hükûmetleri Hazine bonoları	12,232,897	6 3
Tahsil olunacak senedler	2,932,084	1 5
Üzdanda bulunan kıymetler	4,637,029	10 8
Borclu cari hesablar	7,137,303	13 10
Rehin mukabilinde avanslar	3,881,655	15 2
Kabul yolile borclular	11,461	10 —
Gayrimenkul mallar ve mobilya	466,317	19 2
Müteferrik	268,923	10 9
	69,333,996	— 1

PASİF

	Sterlin	Ş. P.
Sermaye	10,000,000	— —
Statü mucibince ayrılan ihtiyat akçesi	1,250,000	— —
Tedavülde bulunan banknotlar	334,959	8 11
Görüldüğünde ödenecek senedler ve vadeli senedler	452,934	9 1
Alacaklı cari hesablar	54,382,601	19 10
Vadeli bonolar ve cari hesablar	1,887,827	18 6
Kabuller	11,461	10 —
Müteferrik	1,014,210	13 9
	69,333,996	— 1

Kuyuda muvafık olduğu tasdik olunur.
Umum Muhasebe Şef muavini
A A MAYER

Türkiye Umum Müdürü
PH. GARELLİ

Vakıflar Orman İşletme Müdürlüğünden:

İşletmemizin Çayırdere ve Sinekli deposunda mevcut odunlar şartnamesine göre aşağıda yazılı altı parti halinde 4/7/945 çarşamba günü saat 15 te pazarlıkla satılacaktır. İs teklilerin Çemberlitaştaki büromuza müracaatleri. (8590)

1 —	Sinekli deposunda	teslim	500	kental	beher kentali	400	kuruştan	muvakkat teminat	300 Lira
2 —	»	»	500	»	»	400	»	»	300 »
3 —	»	»	500	»	»	390	»	»	292 » 50 Krş.
4 —	Çayırdere	»	1000	»	»	390	»	»	292 » 50 »
5 —	5	»	1000	»	»	390	»	»	292 » 50 »
6 —	»	»	1000	»	»	390	»	»	292 » 50 »

HURDA DEMİR SATIŞI

Ereğli Kömürleri İşletmesi Umum Müdürlüğünden:

İşletmemizin Zonguldak merkezinde ve bölgelerde mevcud takriben 880 ton sıkletinde hurda demiri kapalı zarfla yapılan arttırması neticesinde verilen fiat haddi lâyıkında görülmediğinden bahsi geçen hurdalar yeniden ve genc kapalı zarfla satışa çıkarılmıştır.

Bu satışa aid muaddel şartnameyi almak istiyenlerin:
Zonguldakta : Ereğli Kömürleri İşletmesi Umum Müdürlüğüne
Ankarada : Etibank Umum Müdürlüğüne
İstanbulda : Etibank İstanbul Şubesi Müdürlüğüne
müracaatleri icabeder.

Satışa girmek istiyenlerin maktuan 5000 liralık pey akçesi vermeleri lâzımdır.

Satış kapalı zarf usulile 4 temmuz 1945 tarihine raslıyan çarşamba günü saat 16 da E. K. İ. Ticaret Grupu Müdürlüğünde yapılacaktır.

Satışa gireceklerin teklif mektublarile pey akçesi makbuzlarını havi zarflarını ihale günü en geç 15 e kadar E. K. İ. Başsekreterliğine vermiş olmaları şarttır.

Bu hususta daha fazla bilgi edinmek istiyenlerin Zonguldakta E. K. İ. Ticaret Grupu Müdürlüğüne müracaatleri lâzımdır. (8484)

İşletme satışı yapıp yapmamakta serbesttir.

Kartal Belediyesinden:

1 — 16/7/945 tarihine raslıyan pazartesi günü saat 16 da Kartal Belediye Daimî Encümeni Odasında 11104 lira 52 kuruş keşif bedelli parke kaldırım ve beton tretuvar kanalizasyonla yeni yapılacak beton yaya yol kapalı zarf usulile ihalesi yapılmak üzere eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, husust ve fennî şartnameleri, proje, keşif hulâsasile buna müteferri evrak Kartal Fen İşleri Bürosunda veya muhasebede görülebilir.

3 — Muvakkat teminat 832 lira 80 kuruştur.

4 — Bu işe gireceklerin mimar, mühendis, fen memuru olmaları veya böyle bir fen adamını inşaatın başında bulunduracaklarını noterlikten tasdikli bir taahhüdname ile temin etmeleri. Şartnameler, evsafındaki nümunelerini ihaleden beş gün evvel belediyeye getirmeleri ve asgarî beş bin liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış oldukları vesikalara istinaden Kartal Belediyesi Fen İşleri Şefliğinden eksiltme tarihinden 3 gün evvel dilekçe ile alınmış ehliyet ve 1945 yılına aid Ticaret Odası vesikası ve muvakkat teminat makbuzu veya mektubile beraber usulü dairesinde ihzar edecekleri teklif mektublarını havi kapalı zarflarını ihale günü saat 15 e kadar Daimî Encümen Başkanlığına vermeleri lâzımdır. (8517)

Kayseri ve Civarı Elektrik Türk Anonim Ortaklığından:

Ortaklığımızın Bünyan kasabası içindeki Hidro Elektrik santralına ilâve edilecek türbo alternatör ve teferrüatının

MONTAJININ İKMALİ İŞİ YAPTIRILACAKTIR.

Mihaniki kısımlar Çekoslovakyada ÇKD firması ve elektrik kısımları gene Çekoslovakyada Skoda fabrikası mamulâtındandır. İsteklilerin fazla tafsilât almak ve şartları öğrenmek için ortaklığımıza müracaatleri ilân olunur.

Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığından:

1 — Diyarbakır Ceza ve Tevkifevi ekmek ihtiyacı 1 haziran 945 tarihinden ikincikânun 946 iptidasına kadar yedi aylık yüz bin kilo 95 randımanlı fabrika ununun mamul ekmek kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — 2490 sayılı kanunun 40 ıncı maddesine tevfikan ihale edilinciye kadar günlük ihtiyacın pazarlık suretile mubayaa edilmesine karar verilmiştir.

3 — İhale 16 temmuz 945 tarihine musadif pazartesi günü saat 10 da Diyarbakır C. Savcılığı odasında yapılacaktır.

4 — Taliblerin ihale günü teklif mektublarını komisyon riyasetine vermeleri lâzımdır.

5 — Muhammen bedel otuz üç bin liranın yüzde yedi buçuk teminatı iki bin dört yüz yetmiş beş liralık nakid veya banka mektubunu veya kanunen kabul edilecek diğer teminatı komisyona vermeleri.

6 — Şartnameyi görmek istiyenlerin her gün mesai saatinde C. Savcılığı kalemine müracaatleri. ilân olunur. (8300)

KURU OT ALINACAK

Ereğli Kömürleri İşletmesi Umum Müdürlüğünden:

1 — İşletmemizin hayvanları için 500 ton kuru ot alınacaktır. İhale kapalı zarf usulile 9 temmuz 945 pazartesi günü saat 15 te Zonguldakta İşletmemiz Ticaret Grup Müdürlüğünde yapılacaktır.

2 — Teklif sahiblerinin ot bedelinin % 5 i nisbetinde İşletmemiz veznesine yatıracakları muvakkat teminat akçesi makbuzunu veya banka teminat mektubunu tekliflerine bağlı olarak vermeleri lâzımdır.

3 — Bu işe aid şartname Zonguldakta İşletmemiz Ticaret Grupu Müdürlüğünden, İstanbulda Etibank Şubesinden, Ankarada Etibank Umum Müdürlüğünden alınabilir.

4 — Teklif mektublarının ihale günü en geç saat 14 e kadar Zonguldakta İşletmemiz Başsekreterliğine verilmiş olması lâzımdır.

5 — İşletme İdaresi ihaleyi icrada serbesttir. (8485)

TESİSAT YAPTIRILACAK

Türk Hava Kurumu Genel Merkezinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Türk Hava Kurumu Etimesgut Tayyare Fabrikası kantin ve müstemilâtı binası «A» elektrik tesisatı, «B» sıhhî tesisat «C» kalorifer, mutfak ve çamaşırhane tesisatı olup keşif bedelleri, muvakkat teminat ve diğer şerait aşağıda gösterilmiştir.

Tesisatın çeşidi	Keşif bedeli Lira K.	Muvakkat teminatı Lira K.	Ehliyetname alabilmek için müteahhidlerin göstereceği vesikadaki iş tutarı 939 senesi eylûl ayından evvel Lira K.	sonra Lira K.	Keşif evrakı bedeli Lira K.
A — Elektrik tesisatı	73,975 —	4,948 75	25,000 —	50,000 —	4 50
B — Sıhhî tesisat	40,265 37	3,019 90	14,000 —	30,000 —	2 50
C — Kalorifer, mutfak ve çamaşırhane tesisatı	197,402 42	11,120 12	65,000 —	130,000 —	13 —
İşin tekmili	311,642 79	16,215 71	100,000 —	200,000 —	20 —

2 — Eksiltme 6/7/945 cuma günü saat 15 te Türk Hava Kurumu Genel Merkezinde toplanacak olan Satınalma Komisyonunda kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin usulü dairesinde muvakkat teminat vermeleri ve buna benzer bir tesisat işini bir defada bir mukavele ile taahhüd ederek muvaffakıyetle ikmal ettiğine ve muvakkat kabulünü yaptırdığına dair yukarıda yazılı vesikaları göstererek Türk Hava Kurumu Başkanlığından ihale tarihinden en geç üç gün evvel yazile müracaat ederek ihaleye girebilmek üzere bir ehliyetname almaları ve bunu teklif zarflarının içine koymaları şarttır.

4 — İsteklilerin usulü dairesinde hazırlıyacakları teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyon Başkanlığına teslim etmeleri lâzımdır.

5 — Türk Hava Kurumu ihaleyi yapıp yapmamakta serbesttir. (8178)

LOKOMOBİL, GENERATÖR VE TABLOSU ALINACAK

Sümerbank Genel Müdürlüğünden:

1) 120 ilâ 150 beygir kuvvetinde iyi durumda bir lokomobille aynı takatta 400 voltluk üç fazlı mütenavib akımlı generatör ve tablosu satın alınacaktır.
2) Lokomobil ve generatörle tablosu için ayrı ayrı da teklif verilebilir.
3) Satmak istiyenlerin 10/7/945 tarihine kadar Ankarada Genel Müdürlük Satınalma Müdürlüğüne başvurmaları rica olunur.

Devlet Orman İşletmesi Silifke Revir Âmirliğinden:

Satılacak mal	:	Kereste satışı
Mahal ve mevkii	:	Gülnar Gözce çayı iskelesinde
Miktar ve cinsi	:	Traversi Adana Kuline Tosun 9369 8000 8212 604 26185 adede muadil 2669 metre küp 908 D³.
Muhammen bedeli	:	Beher metre küpü 110 liradır.
İlk teminatı	:	22026 liradır.
Müddeti	:	15 gün
İhale şekli	:	Açık arttırma
İhale tarihi	:	3/7/945
İhale yeri	:	Devlet Orman İşletmesi Silifke Revir Âmirliğinde.

1 — Yukarıda cinsi yazılı 26185 adede muadil 2669 M³. mamul çam kerestesi satılacaktır.

2 — Buna aid şartname Orman Umum Müdürlüğünde, Adana, Mersin, Anamur, Karaman, Silifke Revir Âmirliklerinde görülebilir.

3 — Taliblerin ihale gününde evrakı müsbite ve ilk teminatlarile komisyona müracaatleri. (8512)

RADYO

Bugünkü Program

7,28 Program
7,30 Müzik (Pl.)
7,45 Haberler
8,00 Müzik (Pl.)

★

12,29 Program
12,30 Şarkılar
12,45 Haberler
13,00 Salon orkes.

★

17,58 Program
18,00 Salon orkes.
18,45 Müzik (Pl.)
19,00 Haberler
19,20 Geçmiş gün
19,25 Şarkılar
19,45 İktisad saati
20,00 Mandolin
20,15 Rad. Gazetesi
20,45 Temsil
21,30 Serbest saat
21,45 T. Türk mü.
22,15 Spor
22,30 Dans mü. (Pl.)
22,45 Haberler
23,00 Kapanış

BULMACA

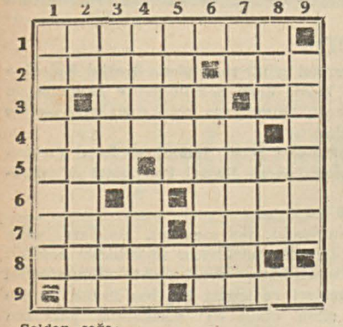

Soldan sağa:

1 — Bugünlerde Uluslararası bir konu haline girmiş olan geçid yerlerimiz. 2 — Su gibi durumda olan, bir denizin adı. 3 — Yelkenin fazla şişmişine böyle denir, bazıları gülerken bu sesi çok tekrar ederler, 4 — Çocukların da büyüklerin de çok sevdiği bir şeyi satar. 5 — Fasıla, insan da yapar makine ile de çekilir. 6 — Nota, tersi «satım» ın aksidir. 7 — Şua (yeni terim), eski Bizans İmparatoriçelerinden. 8 — Şu anda mevsimi geçmiş bir yemişin satıcısı. 9 — Bazan hükümdarların başında bulunur, tıpatıp benzeri.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Bir çeşid orman. 2 — Yerine isabet edirse öldürür, bir çeşid yağ. 3 — Hased, seciye. 4 — Telâşçı (eski dilde), damızlıklık ödevini başarı ile yapan. 5 — Akılsız saygısız serseri. 6 — Usta olmıyanlara yakışır tarzda. 7 — Lokantada boldur, hart diye kapış. 8 — Yol (eski dilde), bir edat. 9 — Nadim.

Eski bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	C	A	N	A	V	A	R	■	S
2	E	R	İ	Ş	E	M	E	M	E
3	N	İ	H	A	Y	E	T	■	S
4	G	■	E	M	■	L	U	P	■
5	İ	K	B	A	L	■	Ş	A	M
6	Z	A	■	N	İ	L	■	S	İ
7	H	İ	M	A	Y	E	■	O	K
8	A	D	A	K	A	L	E	■	E
9	N	E	T	■	N	İ	S	A	N

BORSA

İstanbul Borsasının 28/6/945 fiatları

			Kapanış
Londra	— 1	Sterlin	5,22
New-York	— 100	Dolar	132,—
Cenevre	— 100	İsviçre Fr.	30,3255
Madrid	— 100	Pezeta	12,89
Stockholm	— 100	İsveç Kr.	31,1325

SES TİYATROSU

Zati Sungur

Temsilleri, her akşam saat 21 de
Cumartesi, pazar saat 16 da matine

SADI TEK TİYATROSU

Bu gece

Suadiyede: ŞENYOLDA
SAÇLARINDAN UTAN
Vodvil 4 perde
Yarın gece Kadıköy Süreyyada

BİR RİCA

Evvelce Okçumusa Caddesi 110 No. lı mağazada ticaret eden Namık Atak ve Âdil Ölçer firması azalarından Bay Âdil Ölçerin mağazamıza müracaati veya adresini bildirmesi ehemmiyetle rica olunur.

ELEKTRİKA

Galata, Şair Ziyapaşa Caddesi No. 55.

40015 telefon numarasından aranılabilir.

OTEL

GÜVEN PALAS

için işçi bayan alınacaktır.

Fatih üçüncü sulh hukuk yargıçlığından: 945/8 T.

Vefatile terekesine mahkememizce vaziyed edilen ressam Sami Yetike aid bir çok kıymetli türkçe ve fransızca roman, sanayii nefiseye aid muhtelif kitablar ve Larus ve Kamus lûgatleri ve bir kısım tereke eşyası 5/7/945 perşembe günü saat 14 te Fatih Kıztaşı Açıklar sokak 12 numaralı hanede açık arttırma suretile satılacağı ilân olunur.

DOKTOR

Muin Memduh Tayanç

Cerrahpaşa Hastanesi
İç Hastalıkları Mütehassısı
Saat 3.5 - 7 ve kadar
Beyoğlu Avrupa pasajı karşısında
No 19 Küçük Parma H daire: 1

Fennî sünnetçi

AVNİ TÜRKCAN

Kabine, Çarşıkapı tramvay durağı
No. 99, acele tel: 23850.

Sahib ve Başmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: **HİKMET MÜNİF ÜLGEN**

Cumhuriyet Matbaası

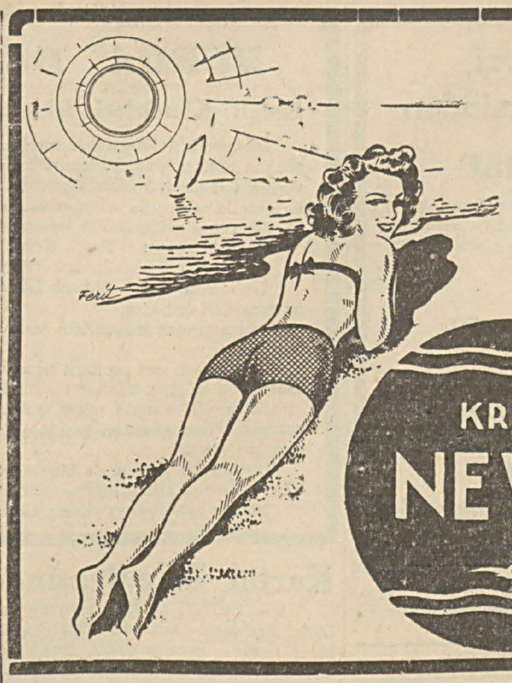

KREM NEVİN

Güneşin hayat veren ışıklarından vücudümüzü yakmadan hakikaten istifade edebilmek ve çok sıhhatli bir renge malik olabimek için güneş banyosundan evvel cildinize ince bir tabaka

KREM NEVİN

sürerek hafif bir masaj yapınız. İlk defa güneşte on dakikadan fazla durmayınız, sonraları tedricen bu vakti arttırabilirsiniz.

İtriyat mağazalarile plâj büfelerinden ısrarla isteyiniz.

ŞEREF KAPTANOĞLU

NAKLİYAT EVİ

Ucuzluk ve Sür'at Evidir.
Posta K. 33 — Telg: KAPTAŞ
ZONGULDAK

Diplomalı Eczacı

İstanbul Vilâyeti dahilinde müdürü mes'ullük aramaktadır. Arzu edenler Öziş Ecza deposuna müracaat olunabilir.

KOVA ve GALVANİZ

Fabrikası, komple ve işler vaziyette devren satılıktır. 230 metre kare, galvaniz, atölye, yazıhane ve bahçe kısımlarını havidir. Sanayi yerinde olup her türlü kimyevî imalât ve boyahane için fevkalâde müsaiddir. Galata, Kalafatyeri, Talaşçılar sokak No. 4 Bay Hazarosa müracaat. Telefon: 42770.

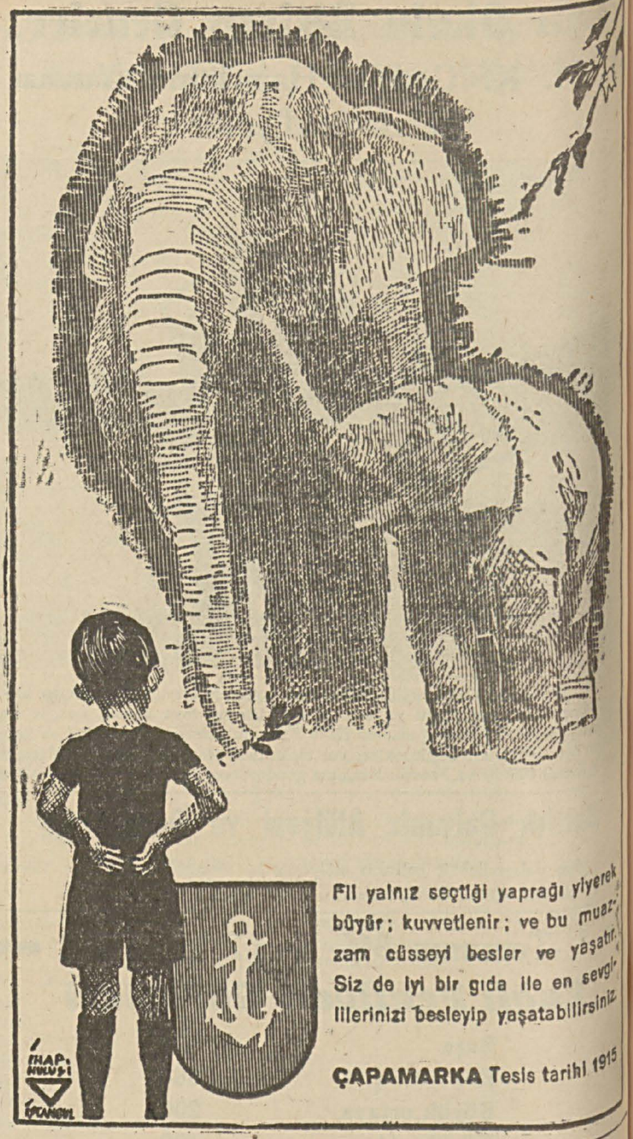

Fil yalnız seçtiği yaprağı yiyerek büyür; kuvvetlenir; ve bu muazzam cüsseyi besler ve yaşatır. Siz de iyi bir gıda ile en sevgililerinizi besleyip yaşatabilirsiniz.

ÇAPAMARKA Tesis tarihi 1915

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünden:

ÇELTİK SATIŞI HAKKINDA:

Adımıza iş gören T. C. Ziraat Bankası Boyabat ajansı ambarlarında mecud 600 ton çeltik 2 tondan az ve elli tondan çok olmamak üzere partiler halinde açık arttırmıya çıkarılmıştır. Satışın 6 temmuz 1945 cuma günü saat 10 T. C. Ziraat Bankası Boyabat ajansı binasında komisyon tarafından yapılacağı, isteklilerin beher ton için elli lira muvakkat teminat akçelerini açık arttırma günü ve saatine kadar bankaya yatırmış bulunmaları duyurulur. (8013)

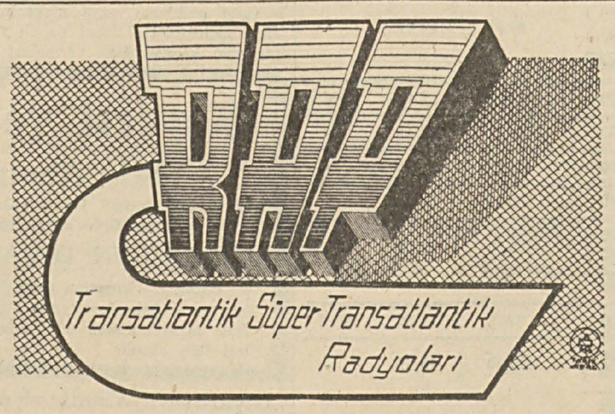

Türkiye Umumî Vekili E N K A Kollektif Şirketi

Susurluk Belediye Reisliğinden:

1 — Belediyemiz hidro elektrik santralının azamî 150 lira aylık ücretli başmakinistliği münhaldir.

2 — Fabrika kasabaya dört kilometre mesafededir. Makinistin ailesi için santralın yanında yeni bir ev yapılmıştır. Alınacak makinistin elektrik ve su türbinlerinde çalışmış olması ve devamlı olarak santralda oturması meşruttur.

3 — Taliblerin 10/7/1945 tarihinden evvel evrakı müsbitelerinin suretlerini raptedecekleri bir dilekçe ile Belediye Reisliğine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur. (8511)

Bu cumartesi günü akşamı

Büyükdere BEYAZPARK'ta

Boğaziçi halkının umumî arzusunu belirten önemli gece

BÜYÜK SANATKÂR **SAFİYE AYLÂ**

ve arkadaşları konseri
İstanbula avdet için otobüs vardır.

M. S. B. Deniz Müsteşarları Hasköy Taşkızak Havuz ve Fabrikaları Müdürlüğünden:

1 — Fabrikalarımızın açık bulunan motörcü ustalıklarına birinci sınıf ehliyeti haiz elinde bonservis ve vesikaları bulunan motörcü ustaları alınacaktır.

2 — Bu ustalara yapılacak amelî ve nazarî imtihanda gösterecekleri ehliyete göre saatte 110 kuruşa kadar ücret verilecektir. Ayrıca pahalılık, aile ve çocuk zamları da verileceği gibi öğle yemekleri de fabrikaca temin olunacaktır.

3 — Bu işe istekli olanların Hasköy Taşkızak Havuz ve Fabrikaları Müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur. (8278)

ZEKİ CAN ÇİL İLÂCI

Terkibinde bulunan maddeler sayesinde cildin erken buruşmasına mâni olur, derideki sivilceleri tedavi ve izale ederek beyazlık ve taravet temin eder.

Teknik Üniversite Yatı Yurdu Satınalma Komisyonundan:

İş	Miktarı aded	Fiatı Lira K.	Tutarı Lira K.	İlk teminatı Lira K.	Eksiltme şekli
Pijama dikimi	410	2 70	1107 00	83 02	Açık
Hademe elbisesi dikimi	90	12 00	1080 00	81 00	»
Hademe palto dikimi	50	13 00	650 00	48 75	»

Teknik Üniversite yatı öğrencileri için diktirilecek pijamalarla hademe elbise ve paltolarının yalnız kumaşları verilmek şartile ayrı ayrı açık eksiltmeye konmuştur.

Her bir işin ilk teminatı hizalarına yazılmıştır. Arzu edenler düzeltilmiş şartnameleri hergün yatı yurdunda görebilirler.

Eksiltme 11/7/945 günü saat 10 dan 12 ye kadar Üniversite yatı yurdunda yapılacaktır. İsteklilerin 2490 sayılı kanunun emrettiği vesikalarla ve teminat makbuzlarile birlikte komisyona müracaatleri lüzumu ilân olunur. (8338)

Kâğıd ve Karton Fiatları

Sümerbank Sellüloz Sanayii Müessesesinden: (İzmit)

Müessese fabrikalarında imal olunarak piyasaya satılacağı evvelce ilân olunan yazı ,bası ve ambalâj kâğıdlarile mukavva ve kartonların toptan fiatları ve eb'adı aşağıda gösterilmiştir.

CİNSİ		Fabrikada teslim tonu Lira	Cif İstanbul tonu Lira
Sellüloz ambalâj kâğıdı	M/2 Gr. 45	1060	1085
» » »	» » 80, 150	910	933
İmitasyon kraft	» » 75	830	852
Birinci hamur	» » » 60, 75, 90	1310	1340
İkinci »	» » » 60, 75, 90	1020	1045
Pelür	» » » 35	1970	2010
Beyaz mukavva	No. 45, 60, 80, 100, 120	780	801
Gri »	» 50, 60, 80, 100, 120	700	720
Triplex karton	» 80, 120	820	842
Kromo »	M2 / Gr. 225, 280, 300	980	1004
Dosyalık »	» » 250	1060	1085

Yazı, bası ve ambalâj kâğıdları:

841 × 1189 1000 × 1414 917 × 1297 milimetre
594 × 841 707 × 1000 648 × 917 »

Mukavvalarla kartonlar yalnız 707 × 1000 milimetre eb'adında kesilerek satılacaktır. BOBİN halinde kesilmiş kâğıd ve kartona ihtiyacı olanların eb'ad hususunda müessese ile ayrıca temasları lâzımdır.

Evvelki ilânımızın ikinci maddesinde bildirildiği gibi müessesemizden toptan olarak satılacak asgarî miktar kâğıd, mukavva ve kartonlarda her cins gramaj numara ve eb'addan beşer ton ve pelürde her eb'ddan birer tondur.

Bu miktarlardan aşağı ihtiyaçlar Sümerbank Yerli Mallar Pazarları tarafından karşılanacaktır.

Müracaatlerin eski ilânımızla işbu ilânımız esasları dahilinde yapılması rica olunur. (8400)

% 100 RADYONİK!

ZENİTH ; - Radyo, Radar, Televizion - gibi Radyo malzemesini imal etmekle ve ordu kuvvetlerinin istimali için gizli fevkalâde keşiflerde bulunmakla en büyük fabrika halini almıştır. Binaenaleyh en mükkemmel

ZENITH **Radyo Radyonik**
Radyo fonograf
Radyo portatif

cihazlarını temin etmeğe muvaffak olmaktadır.

ZENİTH ; - Mazide olduğu gibi istikbalde de en berrak sesleri - kısa dalgalarda kusursuz ses alma kabiliyetini - temin eden aşınmaz ve uzun müddet dayanabilir bir cihaz takdim edecektir.

ZENITH LONG DISTANCE RADIO

Bir yenilik teşkil edecek uzun ömürlü yeni ZENİTH Radyo cihazlarını bekleyiniz. Ve her hangi başka marka bir Radyo satın almadan evvel bu yeni ZENİTH Radyosu ile mukayese ediniz.

Tevzi eden :
American Steel Export Company, Inc.
347, Madison Avenue - New-York City 17, New-York. U. S. A.

Yedikule ve Kadıköy Havagazi Sayın Abonelerimize

E. T. T. İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

Yedikule ve Kadıköy Havagazi Şirketi 1 temmuz 945 tarihinden itibaren İşletmelerimize bağlanacaktır. Elektrik ve Havagazi faturalarının ayni aya tesadüf ederek sayın halkımızı sıkmaması için hemen tertibat almayı düşündük.

Bunun sonucu olarak bazı havagazi abonelerimizin sayıcılarının okunması ve makbuzlarının ödeme tarihleri bir defaya mahsus olmak üzere değişecek ve bundan sonra bu değişmiş olan tarihlerde yapılmağa devam olunacaktır.

Abonelerimize kolaylık olmak üzere kararlaştırılan bu değişikliği sayın halkımıza bildiririz. (8505)

Sağmalcılar Kooperatifi Müdürlüğünden:

Kooperatifimiz süt ve sütten mamul maddeleri Cağaloğlu, Servilimescid sokak No. 16-18 (İstanbul Lisesi karşısında) imalâthanede toptan satılmaktadır.

Tam yağlı HALİS İNEK SÜTÜ 52 kuruş kiloluk şişelerde
Tam yağlı HALİS İNEK SÜTÜ 26 kuruş yarım kiloluk şişelerde
Tam yağlı inek ve manda sütünden mamul nefis YOĞURTLAR
75 kuruş büyük teneke — 37,5 kuruş küçük teneke
AYRANLIK YOĞURT karavanası 140 kuruş
Taze günlük KREMA 340 kuruş

PERAKENDE SATIŞ YERLERİMİZ:
Mısırçarşısı (Yenicami kapısı)
Receb Funda (Lâleli bakkaliyesi)
Sütçü Necdet (Fatih tramvay durağı karşısı)
Balkan Çiftliği (Çemberlitaş)
Levent (Beyoğlu Galatasaray)
Florya Çiftliği (Balıkpazarı)
Salim Şevket (Pangaltı Pasajında)
İzmir Ucuzluk Pazarı (Rumeli Cad. No. 79 Osmanbey)

Mimar ve Ressam Alınacak

T. C. Ziraat Bankası Umum Müdürlüğünden:

T. C. Ziraat Bankasında fen heyetinde çalışmak üzere iki yüksek mimar ve bir ressam alınacaktır.

1 — Mimarların ehliyet ve tecrübelerine göre 400 liraya kadar aylık ücret verilecektir.

2 — Ressam Güzel Sanatlar Akademisi tezyinî sanatlar şubesinden mezun olması veyahud bilfiil mimarî ve inşaat işleri ressamlığında çalışmış olması şarttır. Ehliyetine göre 260 liraya kadar ücret verilecektir.

3 — Gerek mimarlar ve gerek ressam banka ücretli memurlarına verilmiş olan haklardan istifade ettirilecektir.

İsteklilerin mezun olduğu mekteb diplomaları ve nerelerde çalışmışlarsa oradan aldıkları bonservislerinin birer kopyesini ekliyerek Bankamız Ankara Levazım Müdürlüğüne yazı ile, mümkünse bizzatmüracaatleri. (8574)

DOKTOR ARANIYOR

Maden kazasının Guleman köyün civarındaki işletmemizin hekimliği münhaldir.

Taliblerin dahiliye mütehassısı veya operatör olması şarttır.

İşe alınacaklara işletmece ayrıca mobilyalı ev, kömür ve elektrik verilir.

İsteklilerin hal tercümelerile birlikte

(ŞARK KROMLARI İŞLETMESİ — MADEN)

adresine müracaatleri.

Millî Eğitim Bakanlığından:

1 — Keşif bedeli tahminen üç milyon lira tutacak olan Istanbul Taşkışla binası onarma ve değiştirilmesi işi 4470 sayılı kanun hükümleri dahilinde eksiltmeye çıkarılacaktır..

2 — Bu yapımın bedeli Bakanlıkça üç malî yıl içinde ödenecektir.

3 — Eksiltmeye girmeğe istekli olanlar şimdiye kadar yaptıkları işlere aid dairelerden aldıkları belgelerin tasdikli örneklerini dilekçelerine bağlıyacaklar ve malî durumları hakkında gerekli bilgiyi verdikten sonra haklarında hangi bankadan malûmat alınacağını belirtecekleridir.

4 — Yapılacak müracaatler komisyonda incelenecek ve başvuranların yaptıkları işler ve malî durumları nazarı dikkate alınarak eksiltmeye kabul edilip edilmiyecekleri kararlaştırılacaktır.

5 — Bu iş için Bakanlık Meslekî ve Teknik Öğretim Merkez Satınalma Komisyonuna bir dilekçe ile başvurmaları ve dilekçenin en geç 9/7/945 tarihine kadar verilmesi veya gönderilmesi lâzımdır.

Bu tarihten sonra olacak müracaatler ve gönderilecek dilekçeler kabul edilmiyecektir. (8581)

SİROP HEMOGLOBİN TEGE

FAZLA KAN ZAYİ ETME HALLERİNDE, KANSIZLIKLARDA, GENEL ZAFİYETTE, HALSİZLİK, TAKATSİZLİKDE KULLANILIR.

Savaştepe Köy Enstitüsü Müdürlüğünden:

Marangozluk atölyeleri için aşağıdaki şeyler İnşaat Komisyonumuz tarafından pazarlıkla satın alınacaktır.

1 — 10-12 beygir kuvvetinde mazotla çalışır, sabit bir motör.

2 — «1» şerid makinesi, «1» katarak, «1» kalınlık rendesi.

Bunlardan yeni olanlar tercih edilecek, az kullanılmış işe yarıyanlar alınabilecektir.

Bu evsafta motör ve makinesi olanların 1/7/1945 e kadar makine ve larile bulunduğu yer ve kıymetlerini Müdürlüğümüze bildirmeleri ilân olunur. (8447)

SÜMERBANK

YERLİ MALLAR PAZARLARI

Müessesesi Toptan Satış Müdürlüğünden:

AMBALÂJ BEZİ ve ÇEMBER SATIŞI

Sümerbank Yerli Mallar Pazarları Müessesesi Toptan ve Transit depolarında üç ay içinde birikecek ambalâj bezile çemberler aşağıdaki şartlar dairesinde ve açık arttırma usulile satışa çıkarılmıştır.

1 — Müteahhid ihalenin Müessese Müdürlüğünce tasdiki tarihinden itibaren üç ay zarfında her iki depoda toplanacak ambalâj bezi veya çemberleri Toptan Satış Müdürlüğünden yapılacak tahriri istek üzerine en çok 48 saat zarfında kaldıracak, aksi takdirde teminat akçesi irad kaydolunacaktır.

2 — Ambalâj bezi ayrı, çemberler ayrı ihale edilecektir.

3 — İsteklilerin ambalâj bezi için 2000 ve çemberler için de 500 lira teminat akçesile 6 temmuz 1945 cuma günü saat 15 te Toptan Satış Müdürlüğünde hazır bulunmaları açıklanır.

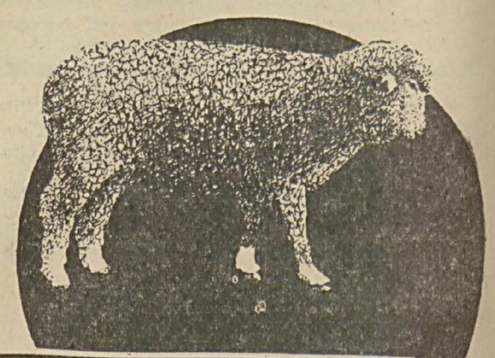

KUPER COOPER

İngiliz Kelebek Kıran Kapsülleri

Koyunların kelebek hastalığına karşı emniyetle kullanılır.

ŞARK TİCARET KOLLEKTİF ŞTİ.
Merkez Han
Galata
İstanbul

COOPER Mc DOUGALL and ROBERTSON Ltd.
Berkhamsted
Herts
England.

COOPER PRODUCT